

ბანათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი
NATIONAL CENTER FOR EDUCATIONAL QUALITY ENHANCEMENT

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის დასკვნა უმაღლესი
საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

ქიმია, საბაკალავრო

სსიპ ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

შეფასების თარიღ(ებ)ი
18 მაისი, 2021

დასკვნის წარდგენის თარიღი

22 ივნისი, 2021

თბილისი

ინფორმაცია უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების შესახებ¹

დაწესებულების სახელწოდება ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის მითითებით	სსიპ ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
დაწესებულების საიდენტიფიკაციო კოდი	245428158
დაწესებულების სახე	უნივერსიტეტი

ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

საგანმანათლებლო პროგრამის სახელწოდება	ქიმია
უმაღლესი განათლების საფეხური	უმაღლესი განათლების პირველი საფეხური (ბაკალავრიატი)
მისანიჭებელი კვალიფიკაცია ²	ქიმიის ბაკალავრი
დეტალური სფეროს დასახელება და კოდი	0531 ქიმია
ზოგადი განათლების შესაბამისი საფეხურის საგნის/საგნების/საგნობრივი ჯგუფის სწავლების უფლების მითითება (მასწავლებლის მომზადების ინტეგრირებული საბაკალავრო- სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის ან მასწავლებლის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამის შემთხვევაში)	-
სწავლების ენა	ქართული
ECTS კრედიტების რაოდენობა	240
პროგრამის სტატუსი (ავტორიზებული/აკრედიტებული/პირობით აკრედიტებული/ახალი/საერთაშორისო აკრედიტაცია) შესაბამისი გადაწყვეტილების მითითებით (ნომერი, თარიღი)	აკრედიტებული; გადაწყვეტილება #349 25.11.11

ექსპერტთა ჯგუფის წევრები

თავმჯდომარე (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	ინგა ბოჭოიძე, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო
წევრი (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	ინგა ლომაძე, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, საქართველო

¹ ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის შემთხვევაში: მიეთითება ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის განმახორციელებელი დაწესებულებები; „დაწესებულების საიდენტიფიკაციო კოდის“ და „დაწესებულების სახის“ მითითება არ არის სავალდებულო უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებული უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებ(ებ)ისათვის

² უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებასთან ერთად ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების შემთხვევაში თუ განსხვავდება მისანიჭებელი კვალიფიკაციის ფორმულირება, მიეთითება ცალ-ცალკე დაწესებულებების მიხედვით

წევრი (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	თამთა ცხოვრებაძე, შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, საქართველო
წევრი (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	ნიკა გიგაური, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის შემადგამელი დასკვნა

▪ ზოგადი ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში “ქიმიის” საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა აკრედიტებულ რეჟიმში ხორციელდება 2012 წლიდან. წლების მანძილზე პროგრამამ განიცადა გარკვეული ცვლილებები, რაც დაკავშირებული იყო, როგორც საკანონმდებლო და ნორმატიული დოკუმენტების ცვლილებებთან და შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან, ასევე პროგრამის გაუმჯობესების მიზნით განხორციელებულ მატერიალურ-ტექნიკური, საბიბლიოთეკო და ადამიანური რესურსების განვითარებასთან. შეიცვალა პროგრამის მიზნები და სწავლის შედეგები და შესაბამისობაში მოვიდა ეროვნულ კვალიფიკაციათა ჩარჩოსთან და სწავლების სფეროს კლასიფიკატორთან. პროგრამის მოცულობა შეადგენს 240 კრედიტს. შეიცვალა პროგრამის სტრუქტურაც. კერძოდ, პროგრამა აგებულია შემდეგი პრინციპით: ძირითადი სწავლის სფეროს სავალდებულო სასწავლო კურსები (115 კრედიტი); ძირითადი სწავლის სფეროს არჩევითი სასწავლო კურსები (15 კრედიტი); თავისუფალი კომპონენტის სავალდებულო სასწავლო კურსები (50 კრედიტი); თავისუფალი კომპონენტის არჩევითი სასწავლო კურსები (60 კრედიტი). შეიცვალა და დაიხვეწა სასწავლო კურსებში გათვალისწინებული სწავლება-სწავლის მეთოდები და შეფასების სისტემა.

აკრედიტაციის ვიზიტის მიმოხილვა

აკრედიტაციის ექსპერტთა ვიზიტი სსიპ ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში განხორციელდა სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის დირექტორის ბრძანების შესაბამისად (MES 2 21 0000428677, 29/04/2021), რომლის მიხედვით განისაზღვრა ექსპერტთა ჯგუფის შემადგენლობა: ინგა ბოჭოიძე (თავმჯდომარე), ინგა ლომაძე (წევრი), თამთა ცხოვრებაძე (წევრი), ნიკა გიგაური (წევრი). აკრედიტაციის ვიზიტამდე განხორციელდა ექსპერტთა ჯგუფის ონ-ლაინ შეხვედრა, მოსაზრებების გაზიარება და ფუნქცია-მოვალეობების განაწილება. ვიზიტი გაიმართა ე.წ. „ჰიბრიდული“ მეთოდის გამოყენებით 2021 წლის 18 მაისს.

ექსპერტთა ჯგუფმა იმუშავა წინასწარ შეთანხმებული დღის წესრიგის შესაბამისად. შეხვედრები ჩატარდა პროგრამის განმახორციელებელ პირებთან და დაინტერესებულ მხარეებთან: უნივერსიტეტის და ფაკულტეტის ადმინისტრაციასთან, პროგრამის თვითმფასების ჯგუფთან, უნივერსიტეტის და ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურების ხელმძღვანელებთან, პროგრამის ხელმძღვანელთან, აკადემიურ და მოწვეულ

პერსონალთან, დამსაქმებლებთან და სტაჟირების განმახორციელებლებთან, პროგრამის სტუდენტებთან და კურსდამთავრებულებთან. მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შეფასებისათვის ექსპერტთა ჯგუფმა დაათვალიერა ის სასწავლო სივრცე და ლაბორატორიები, სადაც ხორციელდება წარმოდგენილი პროგრამა. ექსპერტები ასევე იმყოფებოდნენ ბსუ-ს ბიბლიოთეკაში, პროგრამაში მითითებული ლიტერატურის გაცნობის მიზნით.

ექსპერტთა ჯგუფმა მიიღო ყველა ის დამატებითი დოკუმენტი, რომლის გამოთხოვაც მოხდა ვიზიტის ფარგლებში. ექსპერტთა ჯგუფის წევრებს და უნივერსიტეტს შორის ურთიერთობა იყო თანამშრომლობითი და კონსტრუქციული. შეხვედრების დასრულების შემდეგ ექსპერტთა ჯგუფმა უნივერსიტეტის წარმომადგენლებს გააცნეს აკრედიტაციის ვიზიტის ძირითადი მიგნებები.

- **საგანმანათლებლო პროგრამის სტანდარტებთან შესაბამისობის მოკლე მიმოხილვა**

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ წარმოდგენილი საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „ქიმია“ შეფასდა აკრედიტაციის სტანდარტებთან შესაბამისობით. კერძოდ,

სტანდარტი 1. - შეფასებულია, როგორც მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან.

1.1. - შეფასებულია, როგორც მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

1.2. - შეფასებულია, როგორც მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

აღნიშნულ სტანდარტთან მიმართებაში გაიცა შესაბამისი რეკომენდაციები და რჩევები.

სტანდარტი 2. - შეფასებულია, როგორც მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან.

2.1. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

2.2. - შეფასებულია, როგორც მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

2.3. - შეფასებულია, როგორც ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

2.4. - შეფასებულია, როგორც მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

2.5. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

2.6. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან.

სტანდარტი 3. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან.

3.1. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

სტანდარტი 4. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან.

4.1. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

4.2. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

4.3. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

4.4. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან.

სტანდარტი 5. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან.

5.1. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

5.2. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

5.3. - შეფასებულია, როგორც მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან.

- **რეკომენდაციები**

კომპონენტი 1.1

- საბაკალავრო პროგრამა „ქიმია“ მიზნები განისაზღვროს მკაფიოდ, იმ ცოდნის და უნარების შესაბამისად, რომელსაც პროგრამის შინაარსი რეალურად უზრუნველყოფს;

- პროგრამის განმახორციელებელმა პერსონალმა გაასწოროს ტერმინოლოგიური შეუსაბამობები პროგრამის მიზნების განსაზღვრისას და უზრუნველყოს მეტად ადაპტირება დეტალურ სფეროსთან და ეროვნული კვალიფიკაციათა ჩარჩოს მე-6 დონის აღმწერთან.

კომპონენტი 1.2

- გადაიხედოს და გასწორდეს პროგრამის სწავლის შედეგები, იმ მიზნით, რომ პროგრამის შინაარსმა უზრუნველყოს შესაბამისი სწავლის შედეგების მიღწევა;
- გადაიხედოს სწავლის შედეგების რუკა, იმ მიზნით, რომ სწორად განისაზღვროს რომელი სასწავლო კურსი რა დონით გადის თითოეულ სწავლის შედეგზე.

კომპონენტი 2.2

- გადაიხედოს პროგრამის სასწავლო კურსებზე დაშვების წინაპირობები, რათა უზრუნველყოფილი იქნას სასწავლო კურსების ლოგიკური თანმიმდევრობა;
- გადაიხედოს პროგრამის სტრუქტურა, ინგლისური ენის განსაზღვრული დონეებით სწავლების თანმიმდევრულობის უზრუნველყოფის მიმართულებით;
- საბაკალავრო ნაშრომის/რეპეტიტორიუმი ქიმიაში წინაპირობად განისაზღვროს ძირითადი სწავლის სფეროს I-VII სემესტრების სავალდებულო სასწავლო კურსები.

კომპონენტი 2.3

- გადაიხედოს სასწავლო კურსების მიზნები და სწავლის შედეგები და მოვიდეს შესაბამისობაში კურსის შინაარსთან. ასევე, მნიშვნელოვანია უზრუნველყოფილი იყოს სწავლის შედეგების გაზომვის შესაძლებლობა;
- გადაიხედოს სასწავლო კურსების ლაბორატორიული სამუშაოებისათვის განსაზღვრული საკონტაქტო საატები და შესაბამისობაში მოვიდეს სამუშაოს შინაარსთან;
- გადაიხედოს ზოგიერთი სასწავლო კურსის შინაარსი და გასწორდეს საკითხების გადაფარვები შესაბამის სასწავლო კურსებში.

კომპონენტი 2.4

- უნივერსიტეტსა და პრაქტიკის განმახორციელებელ პარტნიორ ორგანიზაციებს შორის დაიდოს ხელშეკრულებები სტუდენტთა რაოდენობის, პრაქტიკის მიზნისა და ხანგრძლივობის განსაზღვრის მითითებით.

კომპონენტი 5.3

- პროგრამის შედეგების, ანალოგი პროგრამების ანალიზის და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გამოყენებით დაიგეგმოს პროგრამის განვითარების ღონისძიებები.

▪ რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

კომპონენტი 1.1

- სასურველია, უნივერსიტეტის მისიაში და სტატეგიული განვითარების გეგმაში აისახოს პროგრამის მნიშვნელობა და განვითარების შესაძლებლობები.

კომპონენტი 1.2

- სასურველია, თითოული სწავლის შედეგის შეფასებისა და ეფექტური მონიტორინგის განხორციელებისათვის, გასწორდეს განსაზღვრული სამიზნე ნიშნულები.

კომპონენტი 2.2

- პროგრამის სასწავლო გეგმაში გასწორდეს ტექნიკური ხარვეზები კრედიტების რაოდენობასთან დაკავშირდებით;
- სასურველია, პროგრამის განმახორციელებელმა პერსონალმა გადახედოს და სწორად გადაანაწილოს ძირითადი სწავლის სფეროს შესაბამისი და თავისუფალი კომპონენტების სასწავლო კურსები.

კომპონენტი 2.3

- სასურველია, პროგრამის განმახორციელებელმა პერსონალმა განახლოს სილაბუსებში მითითებული ლიტერატურა.

კომპონენტი 2.6

- სასურველია, საგამოცდო საკითხები შედგენილი იქნას შეფასების სხვადასხვა ფორმისა და კომპონენტის გამოყენებით, რათა შემფასებელმა მოახდინოს სტუდენტის ცოდნისა და უნარების მაქსიმალურად ადეკვატური შეფასება;
- სასურველია, შეფასების სქემები და რუბრიკები იყოს მეტად დეტალიზებული, რათა სტუდენტი ფლობდეს ზუსტ და დეტალურ ინფორმაციას თუ რა კრიტერიუმების შესაბამისად ფასდება მისი სწავლის შედეგები.

კომპონენტი 3.1

- სასურველია, საერთაშორისო სამეცნიერო ბაზებით სარგებლობის შესახებ სტუდენტთა ცნობიერებისა და უნარების განვითარებისთვის ხელშემწყობი მექანიზმების განმტკიცება.

კომპონენტი 4.3

- სასურველია, უნივერსიტეტმა უზრუნველყოს საერთაშორისო სამეცნიერო ბაზებით სარგებლობისთვის, სტუდენტებისთვის საჭირო ტრენინგების ჩატარება.

კომპონენტი 4.4

- სასურველია, პროგრამის დეტალური ბიუჯეტის შექმნა, სადაც ხელფასებთან ერთად გაწერილი იქნება ის თანხები, რაც უსდ-ის ცენტრალური ბიუჯეტიდან „ქიმიის“ საბაკალავრო პროგრამის პერსონალისა და სტუდენტების ხელშეწყობისა და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განახლებისთვის იხარჯება.

კომპონენტი 5.1

- სასურველია, პროგრამის განმახორციელებელმა პერსონალმა და თვითშეფასების ჯგუფმა გაასწოროს ტექნიკური შეცდომები, როგორც პროგრამაში, ისე თვითშეფასების ანგარიშში;

- სასურველია, უზრუნველყოფილი იყოს თვითშეფასების პროცესში ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალის ჩართულობა.

კომპონენტი 5.2

- სასურველია, გარე შეფასების მექანიზმების ფარგლებში გამოყენებულ იქნას უნივერსიტეტის საერთაშორისო კავშირები და განხორციელდეს პროგრამის შეფასება უცხოელი ექსპერტის მიერ.

- საუკეთესო პრაქტიკის მოკლე მიმოხილვა (არსებობის შემთხვევაში)

კომპონენტი 3.1

- მისასაღმებელი პრაქტიკაა სტუდენტური პორტალი, რომელიც გამოირჩევა თავისი მულტიფუნქციური შესაძლებლობებით, რითაც მარტივდება სტუდენტური სერვისებით სარგებლობა.

კომპონენტი 4.3

- საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტებისთვის მნიშვნელოვანი კვლევითი ინფრასტრუქტურის გამოყენების შესაძლებლობა.
- ხელახალი აკრედიტაციისას, მნიშვნელოვანი მიღწევებისა და/ან პროგრესის მოკლე მიმოხილვა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)

პროგრამის შესაბამისობა აკრედიტაციის სტანდარტებთან

1. საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა

პროგრამას აქვს ნათლად ჩამოყალიბებული მიზნები და სწავლის შედეგები, რომლებიც ლოგიკურადაა ერთმანეთთან დაკავშირებული. პროგრამის მიზნები შეესაბამება უნივერსიტეტის მისიას, მიზნებსა და სტრატეგიულ გეგმას. პროგრამის გაუმჯობესებისთვის მუდმივად ფასდება პროგრამის სწავლის შედეგები.

1.1 პროგრამის მიზნები

პროგრამის მიზნები ასახავს, თუ რა ცოდნის, უნარებისა და კომპეტენციების მქონე კურსდამთავრებულის მომზადებისკენ არის მიმართული და რა წვლილი შეაქვს სფეროსა და საზოგადოების განვითარებაში.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

საბაკალავრო პროგრამის „ქიმია“ მიზნები ნათლად არის ჩამოყალიბებული და ასახავს თუ რა ცოდნა და უნარები უნდა ჰქონდეს კურსდამთავრებულს. პროგრამის მიზნები განსაზღვრავს, რომ კურსდამთავრებულს ექნება ფართო ცოდნა ქიმიის ძირითად საბაზო სასწავლო კურსებში: არაორგანულ, ანალიზურ, ორგანულ და ფიზიკურ ქიმიაში, ასევე კოლოიდურ ქიმიაში, მაღალმოლეკულური ნაერთების, ქიმიური ტექნოლოგიის, ეკოლოგიური ქიმიის და სხვა ქიმიურ დისციპლინებში. იმის გათვალისწინებით, რომ მაგალითად, მაღალმოლეკულურ ნაერთთა ქიმიას და ქიმიურ ტექნოლოგიას განსაზღვრული აქვს 5-5 კრედიტი, ფართო ცოდნის მიცემა ას სასწავლო კურსებში ვერ მიიღწევა. შესაბამისად, კარგი იქნებოდა მიზნების ეს პუნქტი ჩამოყალიბებულიყო როგორც ქიმიის ფართო ცოდნის მიცემა, რომელიც მიიღწევა შემდეგი სასწავლო კურსების ინტეგრირებული სწავლების საფუძველზე. ასევე, პროგრამით განსაზღვრული მიზანი: „მაღალი მოქალაქეობრივი შეგნების, კვალიფიციური, კონკურენტუნარიანი, კომუნიკაბელური, ცვალებად პროფესიულ გარემოსთან ადვილად ადაპტირებადი სპეციალისტის - ქიმიის ბაკალავრის მომზადება, რომელსაც გააზრებული აქვს თავისი მომავალი პროფესიის არსი და სოციალური სტატუსი, შემდგომი სწავლის საჭიროება და შეძლებს თავის საქმიანობაზე პასუხისმგებლობის აღებას“ საჭიროებს კორექტირებას. ასევე, პროგრამის მიზნებში განსაზღვრული: ზოგადი განათლების მქონე, კვალიფიციური, კონკურენტუნარიანი, ცვალებად პროფესიულ გარემოსთან ადვილად ადაპტირებადი სპეციალისტის - ქიმიის ბაკალავრის მომზადებას, მოიცავს არასწორ ტერმინს. კარგი იქნება თუ პროგრამის მიზნები იქნება უფრო მკაფიო, დეტალურ სფეროსთან და ეროვნული კვალიფიკაციათა ჩარჩოს მე-6 დონის აღმწერთან მეტად ადაპტირებული.

პროგრამის მიზნები შეესაბამება უნივერსიტეტის მისიის ზოგად პრინციპებს. მათ შორის, მოამზადოს მაღალკვალიფიციური, კონკურენტუნარიანი სპეციალისტი, ეროვნული და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებების მატარებელი თავისუფალი პიროვნება, ჩამოყალიბდეს ძლიერ საგანმანათლებლო-კვლევით ცენტრად და მნიშვნელოვანი ადგილი დაიკავოს ეროვნულ და საერთაშორისო საგანმანათლებლო სივრცეში. აღსანიშნავია, რომ უნივერსიტეტის მისია განსაზღვრავს პრიორიტეტულ პროგრამულ მიმართულებებს, თუმცა მათ შორის არ არის „ქიმიის“ მიმართულების პროგრამები. თუმცა, უნივერსიტეტის ადმინისტრაციამ დაგვიდასტურა ამ პროგრამის მნიშვნელობა უნივერსიტეტისა და მთლიანად რეგიონისთვის. პროგრამის მიზნები შესაბამისობაშია უნივერსიტეტის სტრატეგიულ მიზნებთან: სტრატეგიული მიზანი 2-

უნივერსიტეტში მიღებული განათლება უნდა იყოს თანამედროვე სტანდარტების, მაღალი აკადემიური ხარისხის და დასაქმებაზე ორიენტირებული., რომლისთვისაც განსაზღვრულია გადაჭრის გზები, მათ შორის, 2.1. საგანმანათლებლო პროგრამების, სწავლა-სწავლების მეთოდების და ხარისხის მუდმივი განვითარების მექანიზმების შექმნა; 2.3. ფუნდამენტური დარგების ხელშეწყობა და განვითარება; 2.5. საგანმანათლებლო პროგრამების მუდმივი განახლებისა და განვითარების ხელშეწყობა. თითოეული გზისთვის განსაზღვრულია შესაბამისი ამოცანები. მიზანი 3. უნივერსიტეტში განხორციელებული კვლევა უნდა იყოს ღირებული, ფუნდამენტური და პრაქტიკული მნიშვნელობის. მიზანი 4. ინტერნაციონალიზაცია უნდა მოიცავდეს სწავლის, სწავლებისა და კვლევის პროცესებს. პროგრამის მიზნები შესაბამისობაშია საბუნებისმეტყველო და ჯანდაცვის ფაკულტეტის მისიასთან. კერძოდ, განათლებაზე, ფუნდამენტურ კვლევებზე ორიენტირებული სწავლება. პროგრამის მიზნები სრულ შესაბამისობაშია ფაკულტეტის სტრატეგიით განსაზღვრულ მიმართულებებთან და ხელშეწყობ ღონისძიებებთან.

პროგრამის მიზნების აღწერაში ასევე ასახულია პროგრამის ინტერნაციონალიზაციის საკითხები და შესაძლებლობები ამ მიმართულებით. პროგრამის მიზნები ცნობილია დაინტერესებული მხარეებისთვის, ინფორმაცია პროგრამის შესახებ საჯაროა და განთავსებულია უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მისია და სტრატეგიული განვითარების გეგმა;
- საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა და ჯანდაცვის ფაკულტეტის სტრატეგიული განვითარების გეგმა;
- ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2019 წლის 14 აგვისტოს №06-01/95 დადგენილება „ბსუ-ს ინტერნაციონალიზაციის პოლიტიკის დამტკიცების შესახებ“;
- საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „ქიმია“;
- შრომისა და განათლების ბაზრის კვლევა;
- ბსუ-ს ვებ-გვერდი;
- ინტერვიუს შედეგები.

რეკომენდაციები:

- საბაკალავრო პროგრამა „ქიმია“ მიზნები განისაზღვროს მკაფიოდ, იმ ცოდნის და უნარების შესაბამისად, რომელსაც პროგრამის შინაარსი რეალურად უზრუნველყოფს;
- პროგრამის განმახორციელებელმა პერსონალმა გაასწოროს ტერმინოლოგიური შეუსაბამობები პროგრამის მიზნების განსაზღვრისას და უზრუნველყოს მეტად ადაპტირება დეტალურ სფეროსთან და ეროვნული კვალიფიკაციათა ჩარჩოს მე-6 დონის აღმწერთან.

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია, უნივერსიტეტის მისიაში და სტატეგიული განვითარების გეგმაში აისახოს პროგრამის მნიშვნელობა და განვითარების შესაძლებლობები.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

1.2 პროგრამის სწავლის შედეგები

- პროგრამის სწავლის შედეგები აღწერს იმ ცოდნას, უნარებსა ან/და პასუხისმგებლობასა და ავტონომიურობას, რომლებსაც სტუდენტი იძენს პროგრამის დასრულებისას;
- პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების პროცესი მოიცავს სწავლის შედეგების გასაზომად საჭირო მონაცემთა განსაზღვრას, შეგროვებასა და ანალიზს;
- შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

საგანმანათლებლო პროგრამის სწავლის შედეგები შეესაბამება პროგრამის მიზნებს და მოიცავს იმ ცოდნას, უნარებს და პასუხისმგებლობას, რომლის მიღწევაც არის დაგეგმილი პროგრამის კურსდამთავრებულთათვის. წარმოდგენილია პროგრამის მიზნების და სწავლის შედეგების შესაბამისობის რუკა. პროგრამის სწავლის შედეგები შეესაბამება კვალიფიკაციათა ჩარჩოს მე-6 დონეს და კლასიფიკატორის დეტალური სფეროს შესაბამის აღმწერს. აღსანიშნავია, რომ საგანმანათლებლო პროგრამა მიზნების და სწავლის შედეგების ჩამოყალიბებისას მოიცავს შეფასების საკითხებსაც, რაც როგორც წესი პროგრამის თვითშეფასებაში აისახება. შესაბამისად, ამ ნაწილში არის გარკვეული უზუსტობები. მაგალითად, პროგრამის სწავლის შედეგების აღწერისას მითითებულია, რომ პროგრამა მიმართულია „დარგობრივი სტანდარტის მოთხოვნათა შესაბამისი ცოდნის და უნარის მქონე კურსდამთავრებულის მომზადებისკენ“, რაც წარმოადგენს არასწორ ინფორმაციას, ვინაიდან ქიმიის მიმართულების დარგობრივი სტანდარტი არ გვაქვს. ასევე, პროგრამის სწავლის შედეგი: შეძლებს ქვეყნის ეკონომიკური ზრდისათვის ქიმიის დარგის განვითარების პერსპექტივების, მნიშვნელობის და ღირებულებების შეფასებას, პროგრამის შინაარსიდან გამომდინარე რთულად მისაღწევი იქნება.

პროგრამის სწავლის შედეგები ძირითადად შესაბამისობაშია დასაქმების სფეროების მოთხოვნებთან და ითვალისწინებს შრომის ბაზრის ტენდენციებს. პროგრამის სწავლის შედეგების განსაზღვრაში დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა უზრუნველყოფილია სხვადასხვა ფორმით. მათ შორის დამსაქმებლების, კურსდამთავრებულების გამოკითხვებით და სამუშაო ჯგუფის შეხვედრების ფორმით.

პროგრამის სწავლის შედეგების და შესაბამისი კომპეტენციების შეფასება ხორციელდება სასწავლო კურსების ათვისების ანალიზის შედეგების საფუძველზე და რეგულირდება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს დადგენილებებით ბსუ-ს „აკადემიური უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების უზრუნველყოფის წესის“, „სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის“ და „გამოცდების ჩატარების ინსტრუქციის“ შესაბამისად. სწავლის შედეგების შეფასების პროცესი მოიცავს სწავლის შედეგების გასაზომად საჭირო მონაცემთა განსაზღვრას, შეგროვებას და ანალიზს. სწავლის შედეგების შეფასებისათვის გამოიყენება როგორც პირდაპირი, ისე არაპირდაპირი შეფასების მეთოდებით. კერძოდ, სალექციო და პრაქტიკულ მეცადინეობებზე დასწრება, გამოცდებისა და მიმდინარე შეფასების ანალიზი და სტუდენტთა გამოკითხვა, ასევე, დაინტერესებულ პირთა (კურსდამთავრებულები, დამსაქმებლები) გამოკითხვები. შეფასება ხორციელდება განსაზღვრული პერიოდულობით. შედეგების ანალიზიდან გამომდინარე, კურიკულუმის კომიტეტი ახდენს პროგრამის შეფასებას და ცალკეული კურსების მიხედვით ხორციელდება შესაბამისი ცვლილებები.

პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასებისათვის წარმოდგენილია სწავლის შედეგების რუკა, რომელიც ასახავს თუ რომელი სასწავლო კურსი რა დონით გადის თითოეულ სწავლის შედეგზე. აღსანიშნავია, რომ წარმოდგენილი დოკუმენტის მიხედვით არცერთი სასწავლო კურსი არ გადის მე-3 დონით პირველ სწავლის შედეგზე. ასევე, საწარმოო პრაქტიკა, რომელსაც სტუდენტები გადიან მე-6 სემესტრში, არის სამი სწავლის შედეგის (მე-2, მე-4 და მე-5 სწავლის შედეგი) მაფორმირებელი, ხოლო სასწავლო კურსები: მაღალმოლეკულურ ნაერთთა ქიმია და ქიმიური ტექნოლოგია, რომლებიც მე-7 სემესტრში ისწავლება, პირველი დონით (გაცნობა) გადიან იმავე სწავლის შედეგებზე. პროგრამის ფარგლებში სტუდენტს აქვს არჩევანი საბაკალავრო ნაშრომს და „რეპეტიტორიუმი ქიმიაში“ შორის (10 კრედიტი), რომელიც ითვალისწინებს მხოლოდ ჯგუფურ მუშაობას. შედეგების რუკაში მითითებულია, რომ ეს კურსი არის მე-2, მე-3 და მე-4 სწავლის შედეგის მაფორმირებელი. კურსის შინაარსი და სწავლების მეთოდი ვერ უზრუნველყოფს მაგალითად მე-2 სწავლის შედეგის ფორმირებას: „ბაკალავრს ექნება თეორიული ცოდნის კვლევით საქმიანობაში გამოყენების, კერძოდ, ლაბორატორიული კვლევების ჩატარების, ანალიზისა და განზოგადების უნარი; შეძლებს ლაბორატორიული ხელსაწყოების სამუშაოდ მომზადებას, წინასწარი მითითებით ექსპერიმენტული ხასიათის პროექტის განხორციელებას სტანდარტული (ქიმიური, ფიზიკური, ფიზიკურ - ქიმიური) და ზოგიერთი სპეციფიკური (ნარევთა დაყოფის) მეთოდების გამოყენებით, ექსპერიმენტის მიმდინარეობაზე დაკვირვებას, მონაცემების შეგროვებას, მათემატიკურ და კომპიუტერულ დამუშავებას, აბსტრაქტულ აზროვნებას, ლოგიკურ მსჯელობას, შედეგების გაანალიზებას და სათანადო დასკვნების ჩამოყალიბებას; ქიმიურ ნივთიერებებთან და ხელსაწყოებთან უსაფრთხო მუშაობას.“

სწავლის შედეგების შესაფასებლად შექმნილია პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების გეგმა, რომელიც გარკვეულწილად წარმოადგენს მონიტორინგის გეგმას სწავლის შედეგების შესაბამისად. შეფასება უნდა განხორციელდეს სამიზნე ნიშნულების შესაბამისად. პროგრამაში წარმოდგენილი სამიზნე ნიშნულები (I, II, III) შემუშავებულია გარკვეული კრებსითი სახით. გარდა იმისა, რომ მე-2 და მე-3 ნიშნული იდენტურია, ამავე დროს დასაზუსტებელია, როგორ მოხდება თითოეული სწავლის შედეგის შეფასება და ეფექტური მონიტორინგის განხორციელება.

პროგრამის აკადემიური და მოწვეული პერსონალი იცნობს სწავლის შედეგების შეფასების მეთოდებს და იღებს მხარდაჭერას, თუმცა ამ მიმართულებით მნიშვნელოვანია უფრო მეტი მხარდაჭერის უზრუნველყოფა. გამოცდები ტარდება კომისიური წესით. მიუხედავად იმისა, რომ მოქმედი „გამოცდების ჩატარების ინსტრუქციის“ არ ითვალისწინებს სტუდენტებისათვის უკუკავშირის მიწოდების მექანიზმს, სტუდენტებთან და აკადემიურ პერსონალთან ინტერვიუს პროცესში გაირკვა, რომ უკუკავშირის მიწოდება

უზრუნველყოფილია და სტუდენტები ინფორმირებული არიან ამ საკითხთან დაკავშირებით.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „ქიმია“;
- პროგრამის მიზნისა და სწავლის შედეგების რუკა;
- კურიკულუმის რუკა- დანართი;
- ბსუ-ს აკადემიური უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების უზრუნველყოფის წესი;
- შრომისა და განათლების ბაზრის კვლევა;
- პროგრამის სამიზნე ნიშნულები;
- გამოცდების ჩატარების ინსტრუქცია - ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს დადგენილება N23; 20.02.2018;
- სტუდენტთა აკადემიური მოსწრების შედეგების ანალიზი;
- სტუდენტების, პერსონალის, დამსაქმებლების გამოკითხვის შედეგები;
- სამუშაო ჯგუფის ოქმები;
- ინტერვიუს შედეგები.

რეკომენდაციები:

- გადაიხედოს და გასწორდეს პროგრამის სწავლის შედეგები, იმ მიზნით, რომ პროგრამის შინაარსმა უზრუნველყოს შესაბამისი სწავლის შედეგების მიღწევა;
- გადაიხედოს სწავლის შედეგების რუკა, იმ მიზნით, რომ სწორად განისაზღვროს რომელი სასწავლო კურსი რა დონით გადის თითოეულ სწავლის შედეგზე.

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია, თითოეული სწავლის შედეგის შეფასებისა და ეფექტური მონიტორინგის განხორციელებისათვის, გასწორდეს განსაზღვრული სამიზნე ნიშნულები.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

--

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა		✓		

2. სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები, პროგრამის სტრუქტურა, შინაარსი, სწავლება-სწავლის მეთოდები და სტუდენტთა შეფასება უზრუნველყოფს დასახული მიზნებისა და მოსალოდნელი სწავლის შედეგების მიღწევას.

2.1 პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები

უსდ-ს განსაზღვრული აქვს პირთა პროგრამაზე დაშვების შესაბამისი, გამჭვირვალე, სამართლიანი, საჯარო და ხელმისაწვდომი წინაპირობები და პროცედურები.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

ქიმიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე მიღება ხორციელდება ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგების და „ბსუ-ს სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის“ შესაბამისად. კანონმდებლობით და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით და ვადებში დასაშვებია სწავლა ერთიანი

ეროვნული გამოცდების გავლის გარეშე. პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა დაკავშირებულია პროგრამის შინაარსთან და სწავლის შედეგებთან.

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები და პროცედურები საჯარო და ხელმისაწვდომია. დაინტერესებულმა პირმა ეს ინფორმაცია შესაძლებელია იხილოს უნივერსიტეტის ვებ-გვერდებზე, ერთიანი ეროვნული გამოცდების ცნობარში.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- ბსუ–სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესი;
- საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „ქიმია“;
- უნივერსიტეტის ვებ-გვერდი;
- ინტერვიუს შედეგები.

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

-

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.2 საგანმანათლებლო პროგრამის სტრუქტურა და შინაარსი

პროგრამა შედგენილია უსდ-ში მოქმედი საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავებისა და განვითარების მეთოდოლოგიის გამოყენებით. პროგრამის შინაარსი ითვალისწინებს პროგრამაზე დაშვების წინაპირობებსა და სწავლის შედეგებს. პროგრამის სტრუქტურა თანმიმდევრული და ლოგიკურია. შინაარსი და სტრუქტურა უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას. მისანიჭებელი კვალიფიკაცია შესაბამისობაშია პროგრამის შინაარსთან და სწავლის შედეგებთან.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „ქიმია“ შემუშავებულია ბსუ-ს მოქმედი „აკადემიური უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების უზრუნველყოფის წესის“ შესაბამისად.

პროგრამის შინაარსი და მოცულობა შეესაბამება სწავლების საფეხურს. პროგრამის მოცულობა შეადგენს 240 კრედიტს. წარმოდგენილ სასწავლო გეგმაში ეს 240 გადანაწილებულია შემდეგნაირად: თავისუფალი კომპონენტის სავალდებულო სასწავლო კურსები - 50 კრედიტი, ძირითადი სწავლის სფეროს სავალდებულო სასწავლო კურსები - 115 კრედიტი, ძირითადი სწავლის სფეროს არჩევითი სასწავლო კურსები - 15 კრედიტი, თავისუფალი კომპონენტის არჩევითი სასწავლო კურსები ან საუნივერსიტეტო არჩევითი კურსები ნებისმიერი კურიკულუმიდან - 60 კრედიტი. აღსანიშნავია, რომ თავისუფალი კომპონენტების სავალდებულო სასწავლო კურსების 50 კრედიტში გათვალისწინებულია ისეთი სასწავლო კურსების სწავლება, რომლებიც დაკავშირებულია ძირითად სწავლის სფეროსთან. მაგალითად, ქიმიის შესავალი. ასევე, თავისუფალი კომპონენტების არჩევითი სასწავლო კურსები (60 კრედიტი) მოიცავს მხოლოდ ქიმიის მიმართულების სასწავლო კურსებს, რაც კავშირშია ძირითად სწავლის სფეროსთან. პროგრამის აღწერილობით ნაწილში კრედიტების განაწილების მიმართებით არის გარკვეული ტექნიკური უზუსტობები. მაგალითად, უცხო ენა II კრედიტების ჯამში განსაზღვრულია 5 კრედიტი, ხოლო სემესტრულ განაწილებაში არის 10 კრედიტი.

საგანმანათლებლო პროგრამაში გათვალისწინებულია ძირითადი სწავლის სფეროს სასწავლო კურსებიდან - 10 კრედიტი საწარმოო პრაქტიკა და 10 კრედიტი საბაკალავრო ნაშრომი ან რეპეტიტორიუმი ქიმიაში.

პროგრამის შინაარსი ითვალისწინებს პროგრამაზე დაშვების წინაპირობებს. პროგრამის შინაარსი და სტრუქტურა შესაბამისობაშია მისანიჭებელ კვალიფიკაციასთან. პროგრამის სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტები ძირითადად ლოგიკურადაა დალაგებული. მაგრამ არის მნიშვნელოვანი უზუსტობები, კერძოდ:

- სასწავლო კურსის „არაორგანული ქიმია I-ს“ წინაპირობა არ შეიძლება იყოს სასწავლო კურსი “ზოგადი ქიმია“, ვინაიდან ორივე კურსი პროგრამაში შეთავაზებულია მე-2 სემესტრში;
- „საწარმოო პრაქტიკის“, რომელიც მე-6 სემესტრშია გათვალისწინებული, წინაპირობა არ შეიძლება იყოს სასწავლო კურსი „ქიმიური ტექნოლოგია“, რომელიც შეისწავლება მე-7 სემესტრში;
- მნიშვნელოვანია, გადაიხედოს რიგი სასწავლო კურსების წინაპირობები, მათ შორის იმ კურსების, რომელთაც წინაპირობა არ აქვთ. ასევე, სასწავლო კურსების სემესტრული განაწილება. მაგალითად, „საწარმოო პრაქტიკა“, „ქიმიური ტექნოლოგია“, “ფიზიკური ქიმია I“, „საბაკალავრო ნაშრომი“. აღსანიშნავია, რომ საბაკალავრო ნაშრომს არ აქვს წინაპირობა, შესაბამისად, რეკომენდებულია საბაკალავრო ნაშრომის წინაპირობად განისაზღვროს ძირითადი სწავლის სფეროს I-VII სემესტრების სავალდებულო სასწავლო კურსები. იგივე მიდგომა უნდა განხორციელდეს „რეპეტიტორიუმი ქიმიაში“ მიმართებითაც.
- პროგრამის სასწავლო გეგმაში ნათლად არ არის ასახული ინგლისური ენის სწავლების დონეების თანმიმდევრობა (ინგლისური ენა I და ინგლისური ენა II). ინგლისური I ითვალისწინებს ოთხი დონით ენის სწავლებას (ინგლისური ენა A1.1, ინგლისური ენა A1.2, ინგლისური ენა A2.1, ინგლისური ენა A2.2), თითოეული დონისთვის განსაზღვრულია 5 კრედიტი, ხოლო ინგლისური ენა II ითვალისწინებს ასევე ოთხი დონით სწავლებას (ინგლისური ენა B1.1, ინგლისური ენა B1.2, ინგლისური ენა B 211, ინგლისური ენა B212), ამ შემთხვევაში კრედიტების რაოდენობა 10 კრედიტია. ასეთი განაწილების შემთხვევაში გაურკვეველია, როგორ მოხდება დონეების თანმიმდევრობის

უზრუნველყოფა, მაგალითად, იმ შემთხვევაში, თუ სტუდენტი ენის სწავლებას დაიწყებს A1.1-ით, ხოლო მე-3 სემესტრი უნდა დაიწყო B1.1 დონიდან. მნიშვნელოვანია ინგლისური ენის სწავლება უზრუნველყოფილი იყოს იმ სახით, რომ დაცული იქნას ენის დონეების ლოგიკური თანმიმდევრობა.

პროგრამა აგებულია ევროპული კრედიტების ტრანსფერის სისტემის შესაბამისად, უზრუნველყოფილია თავისუფალი კომპონენტების ფარგლებში არჩევითობა.

ბსუ-ს წარმომადგენლებთან, დამსაქმებელებთან გასაუბრებისას და სამუშაო ჯგუფის და კურიკულუმის კომიტეტის წარმოდგენილი ოქმების საფუძველზე, გამოვლინდა პროგრამის შემუშავების პროცესში დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა.

პროგრამის შესახებ ინფორმაციის საჯაროობა და ხელმისაწვდომობა უზრუნველყოფილია უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე განთავსებით.

- მტკიცებულებები/ინდიკატორები**
- ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 15 ივნისის №37 დადგენილება „ბსუ-ს აკადემიური უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების უზრუნველყოფის წესის დამტკიცების შესახებ“;
  - ბსუ-ს სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესი;
  - საგანმანათლებლო პროგრამა და სილაბუსები;
  - კურიკულუმის რუკა;
  - სამუშაო ჯგუფის შეხვედრის ოქმები;
  - ინტერვიუს შედეგები.

- რეკომენდაციები:**
- გადაიხედოს პროგრამის სასწავლო კურსებზე დაშვების წინაპირობები, რათა უზრუნველყოფილი იქნას სასწავლო კურსების ლოგიკური თანმიმდევრობა;
  - გადაიხედოს პროგრამის სტრუქტურა, ინგლისური ენის განსაზღვრული დონეებით სწავლების თანმიმდევრულობის უზრუნველყოფის მიმართულებით;
  - საბაკალავრო ნაშრომის/რეპეტიტორიუმი ქიმიაში წინაპირობად განისაზღვროს ძირითადი სწავლის სფეროს I-VII სემესტრების სავალდებულო სასწავლო კურსები.

- რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის**
- პროგრამის სასწავლო გეგმაში გასწორდეს ტექნიკური ხარვეზები კრედიტების რაოდენობასთან დაკავშირებით;
  - სასურველია პროგრამის განმახორციელებელმა პერსონალმა გადახედოს და სწორად გადაანაწილოს ძირითადი სწავლის სფეროს შესაბამისი და თავისუფალი კომპონენტების სასწავლო კურსები.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.3. სასწავლო კურსი

- ძირითადი სფეროს თითოეული სასწავლო კურსის სწავლის შედეგები შეესაბამება პროგრამის სწავლის შედეგებს, ხოლო ყოველი სასწავლო კურსის/საგნის/მოდულის/კონცენტრაციის შინაარსი და კრედიტების რაოდენობა შეესაბამება ამ კურსის სწავლის შედეგებს;
- სილაბუსში მითითებული სასწავლო მასალა დაფუძნებულია სწავლის სფეროს აქტუალურ მიღწევებზე და უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

პროგრამის ძირითადი სწავლის სფეროს სასწავლო კურსები და მათი სწავლის შედეგები ძირითადად შეესაბამება პროგრამის სწავლის შედეგებს. აღსანიშნავია, რომ არის სასწავლო კურსების, სადაც სწავლის შედეგები არ არის ფორმირებული ისე, რომ იყოს გაზომვადი. შესაბამისად, საჭიროებს რედაქტირებას და ადაპტირებას კონკრეტული კურსის შინაარსთან. სასწავლო კურსის სილაბუსებში ასახული ავტონომიურობის და პასუხისმგებლობის კომპეტენცია, არ გამომდინარეობს სასწავლო კურსის სპეციფიკიდან, მაგალითად, „ორგანული ქიმია“, „ეკოლოგიური ქიმიის საფუძვლები“, „საწარმოო პრაქტიკა“, „კოორდინაციული ქიმიის საფუძვლები“, „სორბციული პროცესების საფუძვლები“, „საწარმოო ქიმია“, „ნივთიერების აღნაგობა“, „ანალიზური ქიმია 2“. ხშირ შემთხვევაში ადგილი აქვს კოპირებას ეროვნული კვალიფიკაციათა ჩარჩოს მე-6 დონის აღმწერის შესაბამისი კომპეტენციიდან. ასევე, მათემატიკის სილაბუსში მითითებულია, რომ „მიღებული ცოდნის საფუძველზე შეეძლება საინჟინრო ამოცანების შესაბამისი მათემატიკური მოდელების შექმნა და მათი გადაწყვეტა, მოსალოდნელი შედეგების დამუშავება, ანალიზი და შეფასება.“ ამ სწავლის შედეგის მიღწევა კურსის შინაარსით ვერ მოხდება. არის სასწავლო კურსები, სადაც ადგილი აქვს სწავლის შედეგების გამეორებას. მაგალითად, ანალიზური ქიმია 1 და ანალიზური ქიმია 2. მნიშვნელოვანია სასწავლო კურსების მიზნები და სწავლის შედეგები შესაბამისობაში იყოს კურსის შინაარსთან და უზრუნველყოფილი იყოს სწავლის შედეგების გაზომვის შესაძლებლობა.

სასწავლო კურსებისათვის განსაზღვრული კრედიტების რაოდენობა შესაბამისობაშია კურსის შინაარსთან და სწავლის შედეგებთან. მათ შორის საკონტაქტო და დამოუკიდებელი საათების თანაფარდობა. თუმცა არის სასწავლო კურსები, მაგალითად „ანალიზური ქიმია 1“, სადაც ლაბორატორიული მეცადინეობებისთვის განსაზღვრული საათები, თემატიკიდან გამომდინარე, არ არის საკმარისი.

აღსანიშნავია, რომ სხვადასხვა სილაბუსში ადგილი აქვს საკითხების გადაფარვას, მათ შორის ძირითად და არჩევით სასწავლო კურსებში. („საწარმოო ქიმია“, „ქიმიური ტექნოლოგია“, „საწარმოო პრაქტიკა“, „მაღალმოლეკულურ ნაერთთა ქიმია“, „ეკოლოგიური

ქიმიის საფუძვლები“).

სასწავლო კურსების ძირითადი და დამატებითი ლიტერატურა ძირითად ითვალისწინებს დარგის უახლეს მიღწევებს და უზრუნველყოფს პროგრამის თანამედროვე მოთხოვნებთან შესაბამისობას. თუმცა, მნიშვნელოვანია სილაბუსში გამოყენებული სავალდებულო და ძირითადი ლიტერატურა შეივსოს თანამედროვე ლიტერატურით, ლექციების ელ-ვერსიებით/რიდერებით და ლაბორატორიული/პრაქტიკული მეცადინეობების მეთოდური ლიტერატურით. გასათვალისწინებელია ის რომ, სილაბუსებში მითითებულია რუსულენოვანი ლიტერატურა, მათ შორის, რამდენიმე სასწავლო კურსია, სადაც ძირითადი ლიტერატურა მხოლოდ რუსულ ენაზეა. („საწარმოო ქიმია“, „ნანოტექნოლოგიური მასალების ქიმია“, „საყოფაცხოვრებო ქიმია“), „კვანტური ქიმიის“ სასწავლო კურსში ძირითად ლიტერატურად მითითებულია ინგლისურენოვანი ლიტერატურა. ასევე, სასწავლო კურსების სწავლის შედეგების გათვალისწინებით, კურსების შინაარსის მნიშვნელოვან ნაწილს მოიცავს ლაბორატორიული მეცადინეობები, სილაბუსებში ნაკლებად არის მითითებული ლაბორატორიული მეცადინეობებისთვის აუცილებელი ლიტერატურა. მაგალითად, არაორგანული ქიმია 1, არაორგანული ქიმია 2, ეკოლოგიური ქიმია და ა.შ. ზოგიერთი სილაბუსის ლიტერატურაში მითითებულია სალექციო და ლაბორატორიული კონსპექტები ლექტორის პირადი ბიბლიოთეკიდან („სიცოცხლის ქიმიური საფუძვლები“, „ნივთიერების აღნაგობა“). ამ საკითხთან დაკავშირებით, სტუდენტების მიერ აღინიშნა, რომ მათ აქვთ ამ ლიტერატურაზე წვდომა ელ. პორტალის საშუალებით.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

რეკომენდაციები:

- გადაიხედოს სასწავლო კურსების მიზნები და სწავლის შედეგები და მოვიდეს შესაბამისობაში კურსის შინაარსთან. ასევე, მნიშვნელოვანია უზრუნველყოფილი იყოს სწავლის შედეგების გაზომვის შესაძლებლობა;
- გადაიხედოს სასწავლო კურსების ლაბორატორიული სამუშაოებისათვის განსაზღვრული საკონტაქტო საატები და შესაბამისობაში მოვიდეს სამუშაოს შინაარსთან;
- გადაიხედოს ზოგიერთი სასწავლო კურსის შინაარსი და გასწორდეს საკითხების გადაფარვები შესაბამის სასწავლო კურსებში.

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია პროგრამის განმახორციელებელმა პერსონალმა განაახლოს სილაბუსებში მითითებული ლიტერატურა.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

-

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.4 პრაქტიკული, სამეცნიერო/კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო და ტრანსფერული უნარების განვითარება

პროგრამა უზრუნველყოფს, სწავლის შედეგების შესაბამისად, სტუდენტთა პრაქტიკული, სამეცნიერო/კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო და ტრანსფერული უნარების განვითარებას და/ან მათ კვლევით პროექტებში ჩართვას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

ქიმიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა ორიენტირებულია სტუდენტებისთვის პრაქტიკული და ტრანსფერული უნარების განვითარებაზე. პროგრამა, სწავლის შედეგებისა და საფეხურის შესაბამისად, მეტწილად უზრუნველყოფს სტუდენტებისთვის პრაქტიკული უნარების გამომუშავებას.

პროგრამაში შემოთავაზებულია პრაქტიკის შერეული მოდელი, გულისხმობს თეორიულ კურსებში ჩაშენებულ პრაქტიკულ და ლაბორატორიულ სამუშაოებსა და პრაქტიკის დამოუკიდებელი კურსის განხორციელებას. სასწავლო კურსებში ინტეგრირებული პრაქტიკულ/ლაბორატორიული სამუშაოები გულისხმობს სტუდენტების მხრიდან თეორიული სწავლების პარალელურად ლაბორატორიებში პრაქტიკული დავალებების შესრულებას, რაც გათვალისწინებულია კონკრეტული სასწავლო კურსების სილაბუსებით. გარდა ამისა, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქიმიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა მოიაზრებს სავალდებულო დამოუკიდებელ პრაქტიკულ კურსს „საწარმოო პრაქტიკა“ (10 ECTS). საწარმოო პრაქტიკის მიზანია, რომ სტუდენტი გაეცნოს ქიმიური წარმოების მრავალფეროვნებას და სტრუქტურას, ტიპურ ქიმიურ დანადგარებსა და ქიმიურ-ტექნოლოგიურ პროცესებს, შეიძინოს საწარმოო პრაქტიკული საქმიანობის გამოცდილება და განამტკიცოს ბაკალავრიატში სწავლის პერიოდში შეძენილი ქიმიის ცოდნა, გამოიმუშაოს პრაქტიკული უნარები და სხვა. აღსანიშნავია, რომ პრაქტიკის გავლის პერიოდში სტუდენტს ხელმძღვანელობას უწევს სფეროს კვალიფიციური პირი, რომელიც აფასებს სტუდენტის საქმიანობას, პროგრამაში არსებული პრაქტიკული კომპონენტის ფარგლებში გათვალისწინებულია სტუდენტის მხრიდან სამუშაო დღიურის გაფორმება და პრაქტიკის შედეგების პრეზენტაცია.

აკრედიტაციის ვიზიტის დროს ვერ დადასტურდა, რომ დამსაქმებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებები/მემორანდუმები ითვალისწინებს პრაქტიკის მიზანს, ხანგრძლივობასა და სტუდენტთა რაოდენობას, შესაბამისად აკრედიტაციის სტანდარტებიდან გამომდინარე, რეკომენდებულია უნივერსიტეტსა და პრაქტიკის განმახორციელებელ პარტნიორ ორგანიზაციებს შორის დაიდოს ხელშეკრულებები სტუდენტთა რაოდენობის, პრაქტიკის მიზნისა და ხანგრძლივობის განსაზღვრის შესახებ.

გარდა პრაქტიკული კომპონენტისა, ქიმიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა არჩევითი სახის მოიცავს „საბაკალავრო ნაშრომის“ შესრულებას, რომლის მიზანია საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კურსების შესწავლისას მიღებული

ცოდნის შეჯამება, სწავლის განმავლობაში ქიმიის სხვადასხვა მიმართულებით შეძენილი დარგობრივი ცოდნის წარმოჩენა, ინფორმაციის მოძიების, არგუმენტაციის, ანალიზის, დასკვნის გამოტანის და კვლევითი ხასიათის უნარ-ჩვევების განვითარება, ბაკალავრის პროფესიულ საქმიანობასთან დაკავშირებული ძირითადი ღირებულებების, პრეზენტაციისა და კომუნიკაციის უნარის წარმოჩენა.

გარდა პრაქტიკის კომპონენტისა, საბაკალავრო პროგრამაში გათვალისწინებულია თავისუფალი კომპონენტის სავალდებულო და არჩევითი სასწავლო კურსები: საქართველოს ისტორია, ფილოსოფიის შესავალი, აკადემიური წერის საფუძვლები, ფსიქოლოგია, გეოგრაფიის შესავალი, საინფორმაციო ტექნოლოგიები და სხვა, რომელთა ფარგლებშიც სტუდენტი გამოიმუშავებს ზოგად ტრანსფერულ უნარებს.

ქიმიისა საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში სტუდენტებს აქვთ შესაძლებლობა ჩაერთონ სამეცნიერო კონფერენციებსა და კვლევით პროექტებში, რაც როგორც დოკუმენტურად, ასევე ინტერვიუს პროცესშიც დადასტურდა, სტუდენტები მონაწილეობენ სტუდენტურ სამეცნიერო კონფერენციებში და აქვეყნებენ ნაშრომებს საკონფერენციო კრებულებში, ასევე ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტს შემუშავებული აქვს სტუდენტური ინიციატივებისა და პროექტების წარდგენისა და დაფინანსების წესი და საუნივერსიტეტო სამეცნიერო კვლევის პოლიტიკა.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- ქიმიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა;
- ბსუ-ის სამეცნიერო კვლევის პოლიტიკა (აკადემიური საბჭოს №06-01/90 დადგენილება);
- ბსუ-ის სტუდენტური საუნივერსიტეტო სამეცნიერო კონფერენციის ჩატარების დებულება (წარმომადგენლობითი საბჭოს N02 გადაწყვეტილება);
- საწარმოო პრაქტიკისა და სასწავლო კურსების სილაბუსები;
- სტუდენტთა სამეცნიერო აქტივობის დამადასტურებელი დოკუმენტები;
- თვითშეფასების დოკუმენტი;
- ინტერვიუს შედეგები;
- უნივერსიტეტის ვებ-გვერდი.

რეკომენდაციები:

- უნივერსიტეტსა და პრაქტიკის განმახორციელებელ პარტნიორ ორგანიზაციებს შორის დაიდოს ხელშეკრულებები სტუდენტთა რაოდენობის, პრაქტიკის მიზნისა და ხანგრძლივობის განსაზღვრის მითითებით.

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

-

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☒ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
--

<p>2.5 სწავლება-სწავლის მეთოდები</p>
<p>პროგრამა ხორციელდება სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლება-სწავლის მეთოდების გამოყენებით. სწავლება-სწავლის მეთოდები შეესაბამება სწავლების საფეხურს, კურსის შინაარსს, სწავლის შედეგებს და უზრუნველყოფს მათ მიღწევას.</p>
<p>სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი</p> <p>„ქიმიის“ საბაკალავრო პროგრამის სასწავლო კურსებში მოცემული სწავლის მეთოდების ანალიზის შედეგად დასტურდება მეთოდების შესაბამისობა სასწავლო კურსის შინაარსსა და სწავლის შედეგებთან. სწავლება-სწავლის მეთოდები არის მოქნილი და ითვალისწინებს სტუდენტების ინდივიდუალურ საჭიროებებს. საგანამანათლებლო პროგრამის სხვადასხვა კომპონენტის სწავლის მეთოდები კონცენტრირებულია როგორც თეორიული, ასევე პრაქტიკული ცოდნის გამომუშავებაზე და შეესაბამება უმაღლესი განათლების საფეხურს.</p> <p>სწავლის პროცესში კონკრეტული სასწავლო კურსის სპეციფიკიდან გამომდინარე გამოიყენება სწავლების ისეთი მეთოდები, როგორებიცაა ვერბალური და წერითი მუშაობის მეთოდი, დისკუსია/დებატები, ჯგუფური მუშაობა, დემონსტრირების მეთოდი, ლაბორატორიული მეთოდი, ახსნა-განმარტებითი მეთოდი, პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება, ქმედებაზე ორიენტირებული სწავლება, დაკვირვება, პრეზენტაცია და ელექტრონული სწავლება.</p>
<p>მტკიცებულებები/ინდიკატორები</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ სასწავლო კურსების სილაბუსები ○ სწავლება/სწავლის მეთოდები ○ სამუშაო ჯგუფის ოქმი, სწავლება-სწავლის მეთოდებთან დაკავშირებით
<p>რეკომენდაციები:</p> <p>-</p>
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <p>-</p>
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <p>-</p>
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p>

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.6. სტუდენტების შეფასება

სტუდენტების შეფასება ხორციელდება დადგენილი პროცედურების მიხედვით, გამჭვირვალეა და კანონმდებლობასთან შესაბამისი.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

„ქიმის“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტთა ცოდნის შეფასების სისტემა შესაბამისობაშია საქართველოში მოქმედ კანონმდებლობასთან, კერძოდ, სასწავლო კურსის მაქსიმალური შეფასება შეადგენს 100 ქულას, რომელიც მოიცავს შუალედურ და დასკვნით შეფასებებს. შეფასება ხორციელდება უნივერსიტეტის დადგენილი კრიტერიუმების შესაბამისად და უზრუნველყოფს მის გამჭვირვალობას. დეტალური შეფასების სისტემა და დადებითი და უარყოფითი შეფასების კატეგორიები გაწერილია ყველა სილაბუსში და განთავსებულია უნივერსიტეტის ელექტრონულ პორტალზე, სტუდენტებისათვის თვალსაჩინო ადგილას.

შუალედური შეფასება დაყოფილია კომპონენტებად, მოიცავს შუალედურ გამოცდას 20 ქულის ოდენობით და მიმდინარე შეფასებებს 40 ქულის ოდენობით. შუალედური შეფასების კომპონენტების შინაარსსა და ხვედრით წილს განსაზღვრავს სასწავლო კურსის განმახორციელებელი პერსონალი შესაბამისი სილაბუსის ფარგლებში. დასკვნითი გამოცდა განისაზღვრება 40 ქულით. სტუდენტის დადებითი შეფასება ხორციელდება შუალედური შეფასებისთვის დადგენილი მინიმალური ზღვარის და დასკვნით გამოცდაში დადგენილი მინიმალური ზღვარის გადალახვის საფუძველზე, შუალედური შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი არის 21 ქულა, ხოლო დასკვნითი გამოცდის მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი 20 ქულა.

შეფასების მეთოდებიდან გამოიყენება: შუალედური და შემაჯამებელი ტესტები (როგორც დახურული, ასევე ღია კითხვებით), ზეპირი პრეზენტაციები, შემაჯამებელი გამოცდა (წერითი ან ვერბალური ფორმით) და სხვა. შუალედური და დასკვნითი შეფასების კომპონენტებია: ზეპირი/წერითი გამოცდა, პრაქტიკული/თეორიული სამუშაო და სხვ. თუმცა, ძირითადად შუალედური გამოცდის შეფასების მეთოდად განსაზღვრულია დახურული ტესტური დავალება, ხოლო დასკვნითი გამოცდა ტარდება კომბინირებული სახით, თეორიული საკითხების ზეპირი გამოცდის ან წერითი გამოცდის ღია კითხვებისა და ტესტური დავალებების ერთობლიობით. სასურველია გამოცდა შედგენილი იყოს შეფასების სხვადასხვა ფორმისა და კომპონენტის გამოყენებით, რათა შემფასებელმა მოახდინოს სტუდენტის ცოდნისა და უნარების მაქსიმალურად ადეკვატური შეფასება. შეფასების მეთოდები და კრიტერიუმები გაწერილია შესაბამისი სასწავლო კომპონენტის სილაბუსებში, თუმცა დასკვნითი გამოცდის შეფასების რუბრიკები არ ითვალისწინებს

თეორიული ზეპირსიტყვიერი გამოცდის საკითხების და წერითი გამოცდის ღია საკითხების წინასწარ განსაზღვრულ ზუსტ, მკაფიო კრიტერიუმებს შეფასების სქემისა და რუბრიკისათვის. სანდოობის, ვალიდურობის, ობიექტურობისა და გამჭვირვალობის პრინციპებზე დაყრდნობით, სასურველია შეფასების სქემები და რუბრიკები იყოს მეტად დეტალიზებული, რათა სტუდენტი ფლობდეს ინფორმაციას თუ რა კრიტერიუმების შესაბამისად ფასდება მისი სასწავლო საქმიანობა.

შემფასებლისთვის ცნობილია შეფასების თანამედროვე მეთოდები და ამ სფეროში თავისი უნარების განვითარებისათვის იღებს მხარდაჭერას სხვადასხვა ტრენინგების მეშვეობით. უნივერსიტეტს დანერგილი აქვს შეფასებისა და უკუკავშირის გაზიარების ეფექტური მექანიზმები. შეფასების ობიექტურობის მიზნით, სპეციალურად გამოყოფილი პირი ახდენს დასკვნითი გამოცდების ნაშრომების დაშიფრვას. დაშიფრული ნაშრომები შესაფასებლად გადაეცემა პროფესორ-მასწავლებელს. გამსწორებელი ვალდებულება, უკუკავშირის მიზნით შეფასებულ ნაშრომზე გააკეთოს წერილობითი, განმავითარებელი კომენტარები და განმარტოს, კონკრეტულად რა ხარვეზის გამო დააკლდა სტუდენტს ქულა. შეფასებული ნაშრომი მიეწოდება სტუდენტს გასაცნობად ელექტრონული პორტალის მეშვეობით.

სტუდენტები ინფორმირებულნი არიან აპელაციის წესისა და მექანიზმების შესახებ, მათ აქვთ შესაძლებლობა გაასაჩივრონ როგორც ზეპირი ასევე წერილობითი შეფასება. შუალედური ან დასკვნითი გამოცდის შედეგების გაცნობიდან არაუგვიანეს 3 დღისა, სტუდენტი წერილობით საჩივარს წარადგენს ფაკულტეტის დეკანატში, დარეგისტრირებული საჩივარი კი გადაეცემა ლექტორს. დეკანს უფლება აქვს მიიღოს გადაწყვეტილება სტუდენტის შეფასების კომისიური წესით გადახედვის თაობაზე. ასევე, სტუდენტი მისი განაცხადის დაუკმაყოფილებლობის შემთხვევაში უფლებამოსილია მიმართოს უნივერსიტეტის რექტორს.

უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური, სწავლის შედეგების მიღწევის შეფასების მიზნით, ახორციელებს საგამოცდო მასალის (საგამოცდო ბილეთები, ტესტები და სხვ.), გამოცდების ჩატარების და სტუდენტთა ნაშრომების შეფასების მონიტორინგს, აანალიზებს შედეგებს და შეიმუშავებს რეკომენდაციებს. მხედველობაში მიიღება სტუდენტთა გამოკითხვის შედეგებიც. დასკვნა და რეკომენდაციები განიხილება ფაკულტეტის საბჭოს სხდომაზე. საგამოცდო სესიების შედეგები ყოველი სემესტრის ბოლოს განიხილება დეპარტამენტის სხდომაზეც, ისახება ღონისძიებები სწავლებისა და შეფასების მეთოდების დახვეწასა და სრულყოფასთან დაკავშირებით. სასწავლო კურსის სწავლების განმავლობაში, მიღებული შეფასებები ლექტორის კომენტარებთან ერთად, ეტაპობრივად ისახება სტუდენტთა ელექტრონულ პორტალზე, რაც საშუალებას აძლევს სტუდენტს იყოს ინფორმირებული მიღწეული შედეგების, ხარვეზებისა თუ ნაკლოვანებების შესახებ და იზრუნოს მის გაუმჯობესებაზე.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- საგანმანათლებლო პროგრამა;
- სასწავლო კურსების სილაბუსები;
- დადგენილება „ბსუ-ს სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2015 წლის 8 ოქტომბრის №111 დადგენილებაში ცვლილებების და დამატებების შეტანის თაობაზე“;
- გამოცდების ჩატარების ინსტრუქცია;
- პერსონალის, სტუდენტებისა და კურსდამთავრებულთა ინტერვიუს შედეგები.

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია საგამოცდო საკითხები შედგენილი იქნას შეფასების სხვადასხვა ფორმისა და კომპონენტის გამოყენებით, რათა შემფასებელმა მოახდინოს სტუდენტის ცოდნისა და უნარების მაქსიმალურად ადეკვატური შეფასება;
- სასურველია შეფასების სქემები და რუბრიკები იყოს მეტად დეტალიზებული, რათა სტუდენტი ფლობდეს ზუსტ და დეტალურ ინფორმაციას თუ რა კრიტერიუმების შესაბამისად ფასდება მისი სწავლის შედეგები.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა		√		

3. სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა

პროგრამა უზრუნველყოფს სტუდენტზე ორიენტირებული გარემოს შექმნას, შესაბამისი სერვისების შეთავაზებით; ხელს უწყობს სტუდენტების მაქსიმალურ ინფორმირებას, ახორციელებს მრავალფეროვან ღონისძიებებს და ხელს უწყობს სტუდენტების ჩართულობას ადგილობრივ და/ან საერთაშორისო პროექტებში.

3.1 სტუდენტთა საკონსულტაციო მომსახურება

სტუდენტი იღებს სასწავლო პროცესის დაგეგმვაზე, აკადემიური მიღწევების გაუმჯობესებაზე, დასაქმებაზე სათანადო კონსულტაციას და კარიერულ განვითარებასთან დაკავშირებით მხარდაჭერას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

შესაბამისი დოკუმენტების გაცნობის, საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელთან, სასწავლო პერსონალთან, პროგრამის სტუდენტებთან და კურსდამთავრებულებთან ინტერვიუს შედეგად გაირკვა, რომ სტუდენტი იღებს სასწავლო პროცესის დაგეგმვაზე, აკადემიური მიღწევებზე, სწავლის შედეგებზე და დასაქმებაზე კონსულტაციას. აკადემიურ და მოწვეულ პერსონალთან გასაუბრებამ ექსპერტთა ჯგუფი დაარწმუნა, რომ საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებაში ჩართული პირები უზრუნველყოფენ სტუდენტებისათვის სათანადო ინფორმაციის მიწოდებას. ამასთან, აკადემიური და მოწვეული პერსონალის ხელშეკრულებაში გათვალისწინებულია სტუდენტთა კონსულტაციებისათვის გამოყოფილი საათები, რაც სტუდენტებთან გასაუბრების დროსაც დადასტურდა, რომ საჭიროების შემთხვევაში ლექტორებისგან იღებენ დამატებით კონსულტაციებს. ამასთან, სტუდენტთა ადმინისტრაციული მხარდაჭერის მიზნით პროგრამის კურატორი ეხმარება სტუდენტებს სწავლასთან დაკავშირებული პრობლემების გადაჭრაში. ამასთან, კურატორის მოვალეობაა, ხელი შეუწყოს სტუდენტებს მათი არასასწავლო საქმიანობის სათანადო ორგანიზებაში, რაც ინტერვიუს პროცესშიც დადასტურდა.

აკრედიტაციის ვიზიტის პროცესში დადასტურდა, რომ პროგრამის სტუდენტთა საკონსულტაციო მომსახურებას უზრუნველყოფს უნივერსიტეტის სტუდენტთა კარიერული განვითარების, კულტურისა და სპორტის სამსახური, რომელიც ყოველდღიურ რეჟიმში ურთიერთობს, ერთი მხრივ სტუდენტებსა და კურსდამთავრებულებთან, და, მეორე მხრივ, დამსაქმებლებთან. აღნიშნული ოფისი უზრუნველყოფს სტუდენტებისთვის დასაქმებაზე სათანადო კონსულტაციას და კარიერულ განვითარებასთან დაკავშირებით მხარდაჭერას, რომლის ფარგლებშიც ეწყობა კარიერული განვითარებისთვის საჭირო ტრენინგ-კურსები CV-ის შედგენისა და გასაუბრების ტექნიკების შესახებ, ასევე იმართება შეხვედრები პოტენციურ დამსაქმებლებთან, რაც დადასტურდა ვიზიტის პროცესში. ასევე უნივერსიტეტი რეგულარულად აწვდის სტუდენტებსა და კურსდამთავრებულებს ინფორმაციას ვაკანსიების შესახებ, ამ პროცესში აქტიურად გამოიყენება მულტიფუნქციური ელექტრონული პორტალი. აგრეთვე აღნიშნული სამსახური ახორციელებს სხვადასხვა სპორტულ და კულტურულ-შემოქმედებით ღონისძიებებს.

ბსუ-ის საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა და ჯანდაცვის ფაკულტეტის ადმინისტრაცია უზრუნველყოფს სტუდენტებისთვის სათანადო მომსახურების გაწევას, რაც გულისხმობს სტუდენტებისთვის საჭირო ინფორმაციის მიწოდებას, ასევე ცნობის, ნიშნების ამონაწერისა და სხვა საჭირო დოკუმენტაციის გაცემას, ამასთან, ინტერვიუს პროცესში უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის წარმომადგენლებმა და სტუდენტებმა განაცხადეს, რომ სტუდენტებს აღნიშნული სერვისებით ელექტრონულად სარგებლობაც შეუძლიათ. სასწავლო პროცესის მართვის ელექტრონული სისტემისა და უნივერსიტეტის ვებ-გვერდის მეშვეობით კი სტუდენტები იღებენ ინფორმაციას სასწავლო და საგამოცდო

ცხრილების, სილაბუსებისა და სწავლის შედეგების შეფასებების შესახებ, ასევე მიმდინარე სოციალური პროგრამების, სტიპენდიების, გაცვლითი პროგრამების, ადგილობრივი და საერთაშორისო კონფერენციების, კონკურსების, სპორტული და კულტურულ-შემოქმედებითი წრეების არსებობისა და ბსუ-ში არსებული სხვა საგანმანათლებლო, შემეცნებითი თუ სამომხმარებლო რესურსების შესახებ. აღსანიშნავია, რომ სტუდენტური პორტალის საშუალებით ონლაინ რეჟიმში სტუდენტს ნებისმიერ დროს შეუძლია მიიღოს სათანადო ინფორმაცია, სტუდენტური პორტალი გამოირჩევა თავისი მულტიფუნქციური შესაძლებლობებით, რითაც მარტივდება სტუდენტური სერვისებით სარგებლობა, რაც მისასაღებელი პრაქტიკაა. სტუდენტურ პორტალზე ვიზიტის დროისთვის რეგისტრირებული იყო 7484 სტუდენტი, 4616 კურსდამთავრებული და 132 დამსაქმებელი.

უსდ-ში სტრატეგიული განვითარებისა და საგარეო ურთიერთობათა დეპარტამენტი ახდენს ინფორმაციის მოძიებას და დამუშავებას სხვადასხვა ქვეყნების უმაღლესი სასწავლებლების, სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების, თანამშრომლობით დაინტერესებული სხვადასხვა ორგანიზაციის შემოთავაზებების შესახებ მოკლევადიან და გრძელვადიან პროექტებში სტუდენტების ჩართვის მიზნით. მოძიებული ინფორმაციის საფუძველზე მზადდება თანამშრომლობის მემორანდუმები და იგეგმება სტუდენტების მონაწილეობა სხვადასხვა საერთაშორისო აქტივობებში, შესაბამისად პროგრამის სტუდენტებს აქვთ შესაძლებლობა მონაწილეობა მიიღონ საერთაშორისო სემესტრულ მობილობასა და გაცვლით პროგრამებში. აღსანიშნავია, რომ ქიმიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის ორი სტუდენტი იმყოფებოდა საერთაშორისო მობილობის ფარგლებში თურქეთში, ერდოღანის სახელობის უნივერსიტეტში.

კურიკულუმს მიღმა სტუდენტთა აქტივობების ხელშეწყობის მიზნით ფაკულტეტი ყოველწლიურად მართავს სამეცნიერო კონფერენციებს, ასევე წარჩინებულ სტუდენტთა სტიპენდიის მოპოვება და მოკიდებულია არა მხოლოდ სტუდენტის აკადემიურ წარმატებაზე, არამედ მის სამეცნიერო აქტივობებზე. ამასთან, ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტს შემუშავებული აქვს სტუდენტური ინიციატივებისა და პროექტების წარდგენისა და დაფინანსების წესი, ასევე არსებობს სტუდენტის მიერ სხვადასხვა ღონისძიებაში მონაწილეობისთვის ერთჯერადად წამახალისების პრაქტიკა. ამასთან ქიმიის საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტებს აქვთ შესაძლებლობა მოიპოვონ საუნივერსიტეტო, სახელობითი და სოციალური სტიპენდიები.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- სტუდენტთა კარიერული განვითარების, კულტურისა და სპორტის დეპარტამენტის დებულება;
- სტრატეგიული განვითარების და საგარეო ურთიერთობათა დეპარტამენტის სამუშაოს აღწერილობა;
- სტუდენტური ინიციატივებისა და პროექტების წარდგენისა და დაფინანსების წესი;
- სტუდენტის მიერ სხვადასხვა ღონისძიებაში მონაწილეობისთვის ერთჯერადად წამახალისებელი წესი;
- საერთაშორისო თანამშრომლობის დამადასტურებელი დოკუმენტები;
- პროგრამის აკადემიური პერსონალის საკონსულტაციო საათების ცხრილი;
- სტუდენტური პორტალი - <https://portal.bsu.edu.ge/>;
- თვითშეფასების დოკუმენტი;
- ინტერვიუს შედეგები;
- უნივერსიტეტის ვებ-გვერდი;

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია, საერთაშორისო სამეცნიერო ბაზებით სარგებლობის შესახებ სტუდენტთა ცნობიერებისა და უნარების განვითარებისთვის ხელშემწყობი მექანიზმების განმტკიცება.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- მისასალმებელი პრაქტიკაა სტუდენტური პორტალი, რომელიც გამოირჩევა თავისი მულტიფუნქციური შესაძლებლობებით, რითაც მარტივდება სტუდენტური სერვისებით სარგებლობა.

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

3.2 მაგისტრანტთა და დოქტორანტთა ხელმძღვანელობა

მაგისტრანტებსა და დოქტორანტებს ჰყავთ კვალიფიციური ხელმძღვანელი.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

-

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

-

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

-

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა	✓			

4. სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა

ადამიანური, მატერიალური, საინფორმაციო და ფინანსური რესურსები უზრუნველყოფს პროგრამის მდგრად, სტაბილურ, ეფექტიან და ეფექტურ ფუნქციონირებას და განსაზღვრული მიზნების მიღწევას.

4.1 ადამიანური რესურსი

- პროგრამას ახორციელებენ შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე პირები, რომლებსაც აქვთ პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების გამომუშავებისათვის აუცილებელი კომპეტენცია;
- პროგრამის განმახორციელებელი აკადემიური/სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის რაოდენობა და დატვირთვა უზრუნველყოფს საგანმანათლებლო პროგრამით განსაზღვრული სასწავლო პროცესის წარმართვას და ასევე, სამეცნიერო-კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო საქმიანობისა და სხვა მათზე დაკისრებული ფუნქციების ჯეროვან შესრულებას. აკადემიურ და მოწვეულ პერსონალს შორის ბალანსი უზრუნველყოფს პროგრამის მდგრადობას;
- პროგრამის ხელმძღვანელს გააჩნია პროგრამის შემუშავებისათვის აუცილებელი ცოდნა და გამოცდილება და უშუალოდაა ჩართული პროგრამის განხორციელებაში;
- პროგრამის სტუდენტები, უსდ-ის მიერ უზრუნველყოფილები არიან სათანადო რაოდენობისა და შესაბამისი კომპეტენციის მქონე ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალით.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

უნივერსიტეტში საგანმანათლებლო პროცესი ხორციელდება ქიმიის მიმართულების 6 აფილირებული აკადემიური პერსონალის (2 პროფესორი, 2 ასოცირებული პროფესორი, 2 ასისტენტ-პროფესორი), 1 აკადემიური პერსონალისა და 10 მოწვეული ლექტორის მიერ, რომელთა დასაქმება უნივერსიტეტში მოხდა მოქმედი კანონმდებლობისა და ბსუ-ს რეგულაციების შესაბამისად. პერსონალის განმახორციელებელი პირების კვალიფიკაცია შესაბამისობაშია მათ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებსა და ფუნქციებთან. წარმოდგენილი დოკუმენტაციითა და ინტერვიუებით დასტურდება სასწავლო პროცესში ჩართული პერსონალის კომპეტენცია შესაბამის დარგში სასწავლო კურსით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების გამომუშავებისთვის აუცილებელი ცოდნითა და პრაქტიკული გამოცდილებით. აკადემიური/სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის კვალიფიკაცია დასტურდება ბოლო 5 წლის განმავლობაში შესრულებული და გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომებით (მონოგრაფია, სტატია, სახელმძღვანელო, რეფერირებად ჟურნალში გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომი და სხვა;), ასევე პერსონალის შთამბეჭდავი მონაწილეობის მაჩვენებლით სხვადასხვა ადგილობრივ და საერთაშორისო საგრანტო პროექტებში. ექსპერტთა ჯგუფმა დადებითად შეაფასა პროგრამაში ახალგაზრდა მოწვეული პერსონალის, მათ შორის უცხოეთში მოღვაწე და უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული ახალგაზრდა მეცნიერების ჩართულობა.

მიუხედავად თვითშეფასების ანგარიშში ასახული რაოდენობრივი უზუსტობებისა, უნივერსიტეტიდან დამატებითი დოკუმენტაციის გამოთხოვის შედეგად და ინტერვიუების მსვლელობისას დადგინდა უნივერსიტეტის აკადემიური/სამეცნიერო/მოწვეული პერსონალის რაოდენობა ადეკვატურობა სტუდენტების რაოდენობასთან მიმართებაში. ქიმიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებაში ჩართული პერსონალის დენადობის მაჩვენებელი ბოლო 5 წლის განმავლობაში შემდეგია: 1 აკადემიური და 6 ახალი მოწვეული პერსონალი. დენადობასთან დაკავშირებული ზემოაღნიშნული მონაცემები და პერსონალის რაოდენობა ცხადყოფენ საგანმანათლებლო პროგრამის მდგრად განხორციელებას. აკადემიური და მოწვეული პერსონალის რაოდენობა ადეკვატურია სასწავლო პროცესის ეფექტიანად წარმართვისათვის, სტუდენტთა კონსულტირების და პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილი სხვა ღონისძიებების განხორციელებისათვის. უნივერსიტეტს გააჩნია პერსონალის სემესტრულად განახლებადი დატვირთვის სქემა, რომელიც მოიცავს სასწავლო დატვირთვას და სხვა დატვირთვას პერსონალის საქმიანობიდან გამომდინარე.

საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებას ხელს უწყობს უნივერსიტეტის და ფაკულტეტის კვალიფიციური ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალი. ქიმიის საგანმანათლებლო პროგრამის დამხმარე პერსონალი - დეპარტამენტის სპეციალისტები - ბიოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულები არიან და აქტიურად მონაწილეობენ დეპარტამენტში სამეცნიერო-კვლევითი პროექტებისა თუ სხვადასხვა სახის ღონისძიებების განხორციელებაში.

საგანმანათლებლო პროგრამის თვითშეფასების ანგარიშის, მასზე თანდართული დოკუმენტაციისა და აკრედიტაციის ვიზიტის შედეგად მიღებული ინფორმაციის ანალიზის შედეგად, დასტურდება მოცემული სტანდარტის კომპონენტის მოთხოვნებთან შესაბამისობა.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- პერსონალის პირადი საქმეები
- პერსონალის აქტივობის მაჩვენებელი ბოლო 5 წლის განმავლობაში
- "ბსუ-ს აკადემიური პერსონალის რაოდენობის განსაზღვრის წესი" https://bsu.edu.ge/text_files/ge_file_8558_1.pdf
- „ბსუ-ს აკადემიური და მოწვეული პერსონალის საქმიანობის შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ“ ბმულზე https://bsu.edu.ge/text_files/ge_file_8568_1.pdf

<ul style="list-style-type: none"> ○ „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აკადემიური და მოწვეული პერსონალის აკადემიური/საათობრივი დატვირთვის, ჯგუფებში სტუდენტთა ზღვრული ოდენობის განსაზღვრის და შრომის ანაზღაურების გაცემის წესი” https://bsu.edu.ge/text_files/ge_file_8444_1.pdf ○ ინტერვიუს შედეგები
რეკომენდაციები: -
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის -
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში): -
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში) -
შეფასება <ul style="list-style-type: none"> ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

4.2 აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის პროფესიული განვითარება
<ul style="list-style-type: none"> ➤ დაწესებულება რეგულარულად აწარმოებს პროგრამაში ჩართული აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის შეფასებასა და შედეგების ანალიზს; ➤ უსდ ზრუნავს აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის პროფესიული განვითარებაზე, ასევე ხელს უწყობს მათ მიერ სამეცნიერო/კვლევითი საქმიანობის განხორციელებას.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი <p>საგანმანათლებლო პროგრამების განმახორციელებელი პერსონალის შეფასება სსიპ - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ხორციელდება პედაგოგიური და სამეცნიერო საქმიანობის შეფასების მიმართულებით. შეფასება ხორციელდება შემდეგი კრიტერიუმების მიხედვით: პროფესორ-მასწავლებლის ჩართულობა სასწავლო მასალის, სილაბუსებისა და საგანმანათლებლო პროგრამის შემუშავებისა და განახლების პროცესში; სასწავლო პროცესის მონიტორინგი; სტუდენტთა კმაყოფილების კვლევა;</p>

სამეცნიერო ღონისძიებებსა და მათ ორგანიზებაში მონაწილეობა; სამეცნიერო საგრანტო პროექტებში ჩართულობა; სამეცნიერო ნაშრომების ხარისხობრივი ანალიზი; სამეცნიერო პროექტებში დოქტორანტებისა ან/და მაგისტრანტების ჩართვა; საბაკალავრო, სამაგისტრო ან/და სადოქტორო ნაშრომების ხელმძღვანელობა; სამეცნიერო სემინარების ჩატარება; სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციებში ჩართულობა და სხვ.; შეფასების შედეგები განისაზღვრება უმაღლესი, მაღალი, კარგი და შეფასების გარეშე შედეგით. შეფასების შედეგების ანალიზის საფუძველზე, პროგრამის ხელმძღვანელი დეპარტამენტის ხელმძღვანელთან და ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან ერთად შეიმუშავებს რეკომენდაციებს, ანგარიშს წარუდგენს ფაკულტეტის დეკანს და უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურს, ხოლო მათ მიერ საბოლოო ანგარიში შეფასების შედეგად გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ, რეკომენდაციების სახით წარედგინება უნივერსიტეტის რექტორს და აკადემიურ საბჭოს. საქმიანობის შეფასების პროცესში აქტიურად გამოიყენება შეფასების ელექტრონული სისტემა (პორტალი), დაინტერესებული მხარეების მაქსიმალური ინფორმირებისა და ჩართულობის მიზნით. ელექტრონული პორტალის მრავალფუნქციური მოდული უზრუნველყოფს ინფორმაციის ეფექტურ მიწოდებას, მუდმივ უკუკავშირსა და განვითარების აქტივობების შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობას.

უნივერსიტეტში ფუნქციონირებს პერსონალის პროფესიული განვითარების დაფინანსების წესი, რომლის შესაბამისად განსაზღვრულია აკადემიური, სამეცნიერო, ადმინისტრაციული, დამხმარე და მოწვეული პერსონალის პროფესიული განვითარების მიზნით სხვადასხვა ღონისძიებაში (კონფერენციაზე, სემინარზე, კონგრესზე, ფორუმზე, ტრენინგზე, სეზონურ სკოლაში ან/და სხვა სამუშაო შეხვედრაზე) მონაწილეობის დაფინანსების მოპოვებასთან დაკავშირებული პროცედურები.

ხარისხის უზრუნველყოფის პოლიტიკის ფარგლებში ასევე ხორციელდება პროფესორ-მასწავლებელთა სერვისებით კმაყოფილების კვლევა. აღნიშნული გამოკითხვის შედეგად პერსონალი აფასებს უნივერსიტეტის მატერიალურ-ტექნიკურ ბაზას, უნივერსიტეტის მხრიდან მათი პროფესიული განვითარების ხელშეწყობას, მივლინების საკითხებს და ა.შ.

აღსანიშნავია, რომ უნივერსიტეტი ახორციელებს ფინანსურ წამახალისებელ აქტივობებს როგორც სწავლა-სწავლების გაუმჯობესების თვალსაზრისით, ისე სამეცნიერო საქმიანობის გასავითარებლად. უნივერსიტეტის აკადემიურ პერსონალს შეუძლია მიმართვის საფუძველზე კვლევითი პროექტების დაფინანსების მიღება. ბოლო 5 წლის განმავლობაში, ფაკულტეტის ფარგლებში პერსონალის მიერ ინიცირებული 3 კვლევითი პროექტი დაფინანსდა უნივერსიტეტის მიერ, რომლის ჯამურმა დაფინანსებამ შეადგინა 21000 ლარი. აღნიშნული საგრანტო პროექტების დაფინანსება გამოყენებული იქნა სამივე საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გასაუმჯობესებლად.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- თვითშეფასების ანგარიში
- „ბსუ-ს ხარისხის უზრუნველყოფის პოლიტიკა“
- „ბსუ-ს აკადემიური და მოწვეული პერსონალის საქმიანობის შეფასების წესი“
- პერსონალის მივლინების ადმინისტრირების წესი
- „საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიზნობრივი სამეცნიერო-კვლევითი პროექტის შესარჩევი კონკურსის დებულება“

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

-

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

4.3 მატერიალური რესურსი

პროგრამა უზრუნველყოფილია იმ აუცილებელი ინფრასტრუქტურითა და ტექნიკური აღჭურვილობით, რაც საჭიროა საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მისაღწევად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

საგანმანათლებლო პროგრამის მიზნების და სწავლის შედეგების მიღწევას უზრუნველყოფს ბსუ-ს შესაბამისი ინფრასტრუქტურა, მატერიალური რესურსი და საბიბლიოთეკო რესურსები.

ბსუ-ს ბიბლიოთეკა აღჭურვილია სათანადო ტექნიკით, სამკითხველო სივრცეებით. უნივერსიტეტი დარეგისტრირებულია პროექტში “ელექტრონული ინფორმაცია ბიბლიოთეკებისთვის - eIFL“ კონსორციუმის წევრად, რაც სტუდენტებს და თანამშრომლებს საშუალებას აძლევს გამოიყენოს შემდეგი ელექტრონული რესურსები: EBSCOHost (<http://search.epnet.com>), Oxford University Journals (<http://www.oxfordjournals.org>), Oxford Reference Online (<http://www.oxfordreference.com>), Royal Society Journals Collection (<http://royalsocietypublishing.org>), BioOne (<http://www.bioone.org>). პერსონალსა და სტუდენტებს აქვთ წვდომა აგრეთვე LLC “CLARIVATE”-ს მონაცემთა ბაზებზე და შეუძლიათ ისარგებლონ ელექტრონული სამეცნიერო ბაზების ქსელით. ბსუ-ს ბიბლიოთეკაში დანერგილია ინტეგრირებული საბიბლიოთეკო სისტემა "KOHA", რომლის საშუალებითაც შესაძლებელია ბიბლიოთეკაში არსებული როგორც ბეჭდური, ისე ელექტრონული ლიტერატურის მოძიება.

პროგრამით გათვალისწინებული ლაბორატორიული მეცადინეობები ტარდება, ქიმიის დეპარტამენტის სასწავლო ლაბორატორიებში, ხოლო სხვადასხვა საკვლევი სამუშაოს შესასრულებლად გამოიყენება „დასავლეთ საქართველოს რეგიონალურ ქრომატოგრაფიულ ცენტრში“, აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტის კვების პროდუქტების უსაფრთხოებისა და ანალიზური ქიმიის განყოფილების კვლევით

ლაბორატორიებში და აგრეთვე SGS Georgia Ltd - OGS - სერვის ლაბორატორიაში და S.S. "Seibolt-analit holding b.v." სერვის ლაბორატორიაში, რომლებიც აღჭურვილია თანამედროვე ხელსაწყო-მოწყობილობებით: პლაზმური ატომურ-ემისიური სპექტროფოტომეტრით (ICPE-9820); pH-მეტრებით Mettler Toledo; მგრძევეანა საშრობით; საშრობი კარადებითა და მუფელის ღუმელით (Biobase); სანჯღრეველებით; უ.ი.სპექტროფოტომეტრით (UV - 1800); კაპილარული ფორომეტრით (Porolux 500); ანალიზური სასწორებით; მაღალი წნევის თხევადი ქრომატოგრაფით Waters (UV/Visible Detector 2489, Binary HPLC Pump 1525) (ულტრაისფერი და ხილული დიაპაზონის დეტექტორით), 2414 RI Detector რეფრაქტომეტრული ინდექსის დეტექტორით, (Fraction Collector) ფრაქციების კოლექტორით, (სხვადასხვა სვეტით); ზემოდალი წნევის სითხური ქრომატოგრაფიული სისტემით, მას-დეტექტორით (Acquity UPLC H-Class Core System, Acquity QDa Single Quadupole Mass-Detector) (სხვადასხვა სვეტით), იზოკრატული კონდუქტომეტრული დეტექტორით (Breeze Isocratic Manual 432 Conductivity Detector) (სხვადასხვა სვეტით) და აირ-სითხური ქრომატოგრაფით Thermo TRACE 1310 Mainframe 230V (სხვადასხვა სვეტით); სპექტროფოტომეტრით (Beckman); ვაკუუმ-ამორთქლებლებით (ვაკუუმტუმბოთი); pH-მეტრებით (Mettler Toledo); ციფრული რეფრაქტომეტრებით; ციფრული ანალიზური სასწორებით; სუპერკრიტიკული წნევის ფლუიდური ექსტრაქტორით (SFE 100 with 100 ml Pump. Includes); რეგულირებადი გამაცხელებლებით; ულტრაისფერი ნათების წყაროთი; წყლიანი და ულტრახმოვანი აბაზანებით; წყლის თერმორეგულატორით და ცენტრიფუგით საშრობი კარადებით, მუფელის ღუმელით და სხვა. საგრანტო პროექტები და უნივერსიტეტის ყოველწლიური ბიუჯეტი იძლევა მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაუმჯობესების შესაძლებლობას.

სტუდენტებისათვის ლაბორატორიული რესურსებით წვდომა უზრუნველყოფილია, რომლის შესახებაც მათ აქვთ შესაბამისი ინფორმაცია. მიუხედავად იმისა, რომ სტუდენტებს აქვთ შესაძლებლობა ისარგებლონ იმ სამეცნიერო ბაზებით, რომელთა წვდომაც უზრუნველყოფილია უნივერსიტეტის მიერ, სასურველია მათ ჰქონდეთ მეტი ინფორმაცია ამ შესაძლებლობის შესახებ, შესაბამისი ტრენინგების და სამუშაო შეხვედრებით.

- მტკიცებულებები/ინდიკატორები**
- ვიზიტი ბსუ-ს ბიბლიოთეკაში
  - ბაზების გამოყენების მაჩვენებელი;
  - ბსუ-ს ვებ-გვერდი;
  - ინტერვიუს შედეგები.

რეკომენდაციები:

-

- რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის**
- სასურველია უნივერსიტეტმა უზრუნველყოს საერთაშორისო სამეცნიერო ბაზებით სარგებლობისთვის, სტუდენტებისთვის საჭირო ტრენინგების ჩატარება.

- საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):**
- საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტებისთვის მნიშვნელოვანი კვლევითი ინფრასტრუქტურის გამოყენების შესაძლებლობა.

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის

შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

4.4 პროგრამის/ფაკულტეტის/სკოლის ბიუჯეტი და პროგრამის ფინანსური მდგრადობა

პროგრამის/ფაკულტეტის/სკოლის ბიუჯეტით გათვალისწინებული ფინანსური რესურსების გამოყოფა ეკონომიკურად მიღწევადია და შეესაბამება პროგრამის საჭიროებებს.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

ქიმიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა ხორციელდება სახელმწიფო დაფინანსებით, მიუხედავად ამისა, აკრედიტაციის ვიზიტის დროს, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ადმინისტრაციასთან გასაუბრებისას აღინიშნა, რომ პროგრამის ფინანსური მხარდაჭერა უზრუნველყოფილია უნივერსიტეტის ერთიან ბიუჯეტში ასახული შემოსავლებისა და გასავლების – ხარჯვითი კატეგორიების მიხედვით. მიუხედავად იმისა, რომ სააკრედიტაციოდ წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში პროგრამის ბიუჯეტი მოიცავს მხოლოდ ხელფასების ხარჯვით ნაწილს, საუნივერსიტეტო ბიუჯეტით დაბალანსებულია პროგრამის განხორციელებისათვის გაწეული ხარჯები და შემოსავლები, ამასთან სასურველი იქნებოდა თავად პროგრამას ჰქონდეს დეტალური ბიუჯეტი, სადაც ხელფასებთან ერთად გაწერილი იქნება ის თანხები, რაც უსდ-ის ცენტრალური ბიუჯეტიდან ქიმიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის პერსონალისა და სტუდენტების ხელშეწყობისა და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განახლებისთვის იხარჯება.

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიუჯეტიდან პროგრამა იღებს ფინანსებს შემდეგი ხარჯებისთვის: აკადემიური, ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალის შრომის ანაზღაურება, კვლევითი პროექტების დაფინანსება, რეაქტივების, ლიტერატურის, კომპიუტერული ტექნიკის, ლაბორატორიული დანადგარებისა და სხვა ინვენტარის შეძენა, სასწავლო-საველე პრაქტიკის დაფინანსება, სახელმძღვანელოების ბეჭდვის თანადაფინანსება, სტიპენდიებისა და სასწავლო-სოციალური პროგრამების დაფინანსება, გარდა ამისა, ხდება აკადემიური პერსონალის პროფესიული განვითარების დაფინანსება, სტუდენტური ინიციატივებისა და პროექტების დაფინანსება და სტუდენტის მიერ სხვადასხვა ღონისძიებაში მონაწილეობისთვის ერთჯერადად წამახალისებელი

ფულადი ჯილდო. პროგრამის ფინანსურ მდგრადობასა და მხარდაჭერასთან დაკავშირებით, სტუდენტებთან ინტერვიუს დროს აღინიშნა, რომ ისინი სისტემატურად იღებენ ლაბორატორიული და პრაქტიკული სამუშაოებისთვის საჭირო რეაქტივებსა და საჭირო მასალას და სარგებლობენ სტიპენდიებითა და სხვადასხვა ფინანსური დახმარებით.

ამრიგად, ბსუ-ის ცენტრალურ ბიუჯეტში გათვალისწინებულია ქიმიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის მხარდაჭერა. უსდ-ის ბიუჯეტით გათვალისწინებული ფინანსური რესურსების პროგრამისთვის გამოყოფა კი ეკონომიკურად მიღწევადია.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 2020 წლის ბიუჯეტი (ბსუ-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს №07-01/59 გადაწყვეტილება);
- ქიმიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის ბიუჯეტი (ადმინისტრაციული ხელმძღვანელის №01-10/27 ბრძანება);
- დამატებით გამოთხოვილი დოკუმენტაცია გრანტებისა და შესყიდვების შესახებ;
- ინტერვიუს შედეგები;

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია პროგრამის დეტალური ბიუჯეტის შექმნა, სადაც ხელფასებთან ერთად გაწერილი იქნება ის თანხები, რაც უსდ-ის ცენტრალური ბიუჯეტიდან „ქიმიის“ საბაკალავრო პროგრამის პერსონალისა და სტუდენტების ხელშეწყობისა და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განახლებისთვის იხარჯება.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა	✓			

5. სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები

სწავლების ხარისხის განვითარების მიზნით პროგრამა იყენებს შიდა და გარე ხარისხის სამსახურებს, პერიოდულ მონიტორინგსა და შეფასებას უწევს პროგრამას. აგროვებს და ანალიზებს რელევანტურ ინფორმაციას შესაბამისი გადაწყვეტილების მისაღებად და განსავითარებლად.

5.1 შიდა ხარისხის შეფასება

პროგრამაში ჩართული პერსონალი თანამშრომლობს შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან/პერსონალთან პროგრამის ხარისხის შეფასების პროცესის დაგეგმვის, შეფასების ინსტრუმენტების შემუშავებისა და შეფასების განხორციელების პროცესში და იყენებს ხარისხის შეფასების შედეგებს პროგრამის გასაუმჯობესებლად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

ბსუ-ში ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის საქმიანობა რეგულირდება „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის დებულების დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს 2017 წლის, 17 ივლისის №10 გადაწყვეტილებითა და „ბსუ-ს ხარისხის უზრუნველყოფის პოლიტიკის დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2019 წლის 14 აგვისტოს №06-01/91 დადგენილებით. აღნიშნული მექანიზმები გულისხმობს უსდ-სა და შესაბამისად პროგრამის საქმიანობის უწყვეტ შეფასებას. თანდართული დოკუმენტაციის შესწავლის, ასევე აკრედიტაციის ვიზიტის შედეგად მიღებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, გამოიკვეთა, რომ უსდ-ს ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური გეგმავს და ახორციელებს პროგრამის ხარისხის შეფასებას. სამსახური ასევე უზრუნველყოფს აკადემიური და სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის პერიოდულ მონიტორინგს და მიღებული უკუკავშირის შედეგად - პროგრამის განვითარებისთვის რეკომენდაციების შემუშავებას. „ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმები“ განსაზღვრულია: „დაგეგმე-განახორციელე-შეამოწმე-განავითარე“ ციკლის - ე.წ. “PCDA” პრინციპის შესაბამისად.

ქიმიის საგანმანათლებლო პროგრამის შიდა შეფასების პროცესში მონაწილეობენ პროგრამის კურსდამთავრებულები, დამსაქმებლები, სტუდენტები, აკადემიური და მოწვეული პერსონალი. პროგრამის განხორციელებაში ჩართული პერსონალი მჭიდროდ თანამშრომლობს ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან პროგრამის ხარისხის შეფასების პროცესის დაგეგმვის, შეფასების მეთოდების შემუშავებისა და შეფასების განხორციელების პროცესში, მუშაობის შედეგად მიღებული მტკიცებულებები გამოიყენება პროგრამის ხარისხის შეფასების შედეგების გასაუმჯობესებლად. უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის მიმართვის საფუძველზე, აკადემიურმა საბჭომ განსაზღვრა სამუშაო ჯგუფის შემდეგი შემადგენლობით: პროგრამის ხელმძღვანელები,

დამსაქმებელი, პროგრამის განმახორციელებელი პერსონალი, მათ შორის დარგის სპეციალისტები, სტუდენტი და კურსდამთავრებულები. სამუშაო ჯგუფმა მოამზადა საგანმანათლებლო პროგრამა, თვითშეფასების ანგარიში და აკრედიტაციისათვის საჭირო დოკუმენტაცია, რომლებიც შეფასებისთვის გადასცა კურიკულუმის კომიტეტს. მნიშვნელოვანია თვითშეფასების პროცესში აკადემიური, ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალის ჩართულობა. ვინაიდან, თვითშეფასების პროცესს ახორციელებს იგივე სამუშაო ჯგუფი, რომელმაც მოამზადა პროგრამა და ამ ჯგუფში არ იყო ჩართული ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალი, სასურველია უნივერსიტეტმა უზრუნველყოს მათი მონაწილეობა ამ პროცესში, თვითშეფასების უფრო ეფექტური განხორციელებისათვის.

კურიკულუმის კომიტეტში, ბსუ-ს აკადემიური და სამეცნიერო პერსონალის გარდა, შედიან სტუდენტები, კურსდამთავრებულები და დამსაქმებლები. კურიკულუმის კომიტეტი უფლებამოსილია განიხილოს სამუშაო ჯგუფის მიერ წარდგენილი მასალები და შეაფასოს სამუშაო ჯგუფის მიერ განხორციელებული სამუშაო.

პროგრამის თვითშეფასების ანგარიშში და წარმოდგენილ პაკეტში არის გარკვეული ტექნიკური უზუსტობები. მათ შორის, რაოდენობრივ მაჩვენებლებში, სხვადასხვა შეხვედრების მითითებული ლინკები, სხვა პროგრამის გარე შეფასებები.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- საგანმანათლებლო პროგრამის თვითშეფასების ანგარიში
- „ბსუ-ს აკადემიური უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების უზრუნველყოფის წესი“
- „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის დებულება“
- „ბსუ-ს ხარისხის უზრუნველყოფის პოლიტიკა“
- ბსუ-ს ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის კვლევები, გამოკითხვები
- სამუშაო ჯგუფისა და კურიკულუმის კომიტეტის ოქმები
- ინტერვიუს შედეგები

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია პროგრამის განმახორციელებელმა პერსონალმა და თვითშეფასების ჯგუფმა გაასწოროს ტექნიკური შეცდომები, როგორც პროგრამაში, ისე თვითშეფასების ანგარიშში;
- სასურველია უზრუნველყოფილი იყოს თვითშეფასების პროცესში ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალის ჩართულობა.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

<p>☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან</p>
--

5.2 გარე ხარისხის შეფასება

პროგრამა რეგულარულად იყენებს გარე ხარისხის შეფასების შედეგებს.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

უნივერსიტეტი ხარისხის გარე შეფასებისათვის იყენებს სსიპ - განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის აკრედიტაციისა და ავტორიზაციის პროცესებს, რათა დაიხვეწოს და განვითარდეს საგანმანათლებლო პროგრამები. საგანმანათლებლო პროგრამა იყენებს გარე ხარისხის შეფასების ისეთ მექანიზმებს, როგორცაა კურსდამთავრებულთა, დამსაქმებელთა, პროფესორ-მასწავლებელთა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა გამოკითხვა, საგანმანათლებლო პროგრამების გარე ექსპერტიზა და სხვა, განიხილავს მათ და მიღებულ რეკომენდაციებს იყენებს საგანმანათლებლო პროგრამის განვითარების მიზნით. პროგრამა გარე კოლეგიალური შეფასების მიზნით გაეგზავნა სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა, მათემატიკის, ტექნოლოგიებისა და ფარმაციის ფაკულტეტის ქიმიის მიმართულების ასოცირებულ პროფესორს, მინედა ჭანტურიას და ქიმიური ტექნოლოგიისა და მეტალურგიის ფაკულტეტის ქიმიის დეპარტამენტის პროფესორს, მათა ცინცაძეს. პროგრამა ორივე შემთხვევაში შეფასდა დადებითად, თუმცა რეკომენდაციები მოიცავდა საერთაშორისო თანამშრომლობის შესაძლებლობების გაზრდას (მათ შორის უცხოელი პროფესორების მოწვევას და ლექცია-სემინარების ჩატარებას) და სასწავლო კურსებში ზოგიერთი საგნის სილაბუსში გაზომვის კრიტერიუმების დეტალიზებულ წარმოდგენას, შეფასების სიზუსტისა და გამჭვირვალობის დამამტკიცებლად. აღსანიშნავია, რომ როგორც 5.1 კომპონენტის აღწერისას ავლინებთ, პროგრამის პაკეტში არასწორად იყო სხვა პროგრამის გარე შეფასება. „ქიმიის“ პროგრამის გარე შეფასებები ექსპერტთა ჯგუფს მოგვეწოდა დამატებითი დოკუმენტების ფარგლებში.

სასურველია, გარე შეფასების მექანიზმების ფარგლებში გამოყენებულ იქნას უნივერსიტეტის საერთაშორისო კავშირები და განხორციელდეს პროგრამის შეფასება უცხოელი ექსპერტის მიერ, რაც ხელს შეუწყობს საერთაშორისო პრაქტიკის გაზიარებას და თანამშრომლობითი მიდგომებს პროგრამის განვითარების პროცესში.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- „ბსუ-ს ხარისხის უზრუნველყოფის პოლიტიკა“
- ბსუ-ს ხარისხის სამსახურის კვლევებისა და გამოკითხვების შედეგები
- პროგრამის გარე კოლეგიალური შეფასება
- ბაზრის კვლევის ანალიზი და დამსაქმებელთა შეხვედრის ოქმი, დანართი
- დამსაქმებელთა გამოკითხვა დანართი
- კურსდამთავრებულთა გამოკითხვა დანართი

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია გარე შეფასების მექანიზმების ფარგლებში გამოყენებულ იქნას უნივერსიტეტის საერთაშორისო კავშირები და განხორციელდეს პროგრამის შეფასება უცხოელი ექსპერტის მიერ.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

5.3. პროგრამის მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება

პროგრამის მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება ხორციელდება აკადემიური, სამეცნიერო, მოწვეული ადმინისტრაციული, დამხმარე პერსონალის, სტუდენტების, კურსდამთავრებულების, დამსაქმებლების და სხვა დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით ინფორმაციის სისტემური შეგროვების, დამუშავებისა და ანალიზის მეშვეობით. შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

უნივერსიტეტის და ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის ამსახურების წარმომადგენლებთან ინტერვიუდან გამოიკვეთა, რომ „ქიმიის“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის განვითარებისათვის პერიოდულად ხორციელდებოდა შესაბამისი მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება. მაგალითად, ამ მიზნით ხორციელდება გამოკითხვები აკადემიური, სამეცნიერო, მოწვეული, ადმინისტრაციული, დამხმარე პერსონალის, სტუდენტების, კურსდამთავრებულების, დამსაქმებლების ჩართულობით, სადაც ხდება, შესაბამისი მონაცემების გაანალიზება, შემდგომი საჭიროებების იდენტიფიცირება.

ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური ახორციელებს სასწავლო პროცესის მონიტორინგს, რაც გულისხმობს მეცადინეობებზე დასწრებას, გამოცდების მონიტორინგს, სასწავლო და საგამოცდო მასალების შეფასებას და შედეგების ანალიზს. აკადემიურ პერსონალთან ინტერვიუს დროს გამოვლინდა, რომ, სწავლების ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით, პროგრამის ხელმძღვანელი, კოლეგებთან ერთად, ესწრება

მეცადინეობებს, მონიტორინგის და განმავითარებელი შეფასების მიზნით.

თვითშეფასების ანგარიშში მოცემულია ინფორმაცია, რომ პროგრამა არის შედარებული რამდენიმე უცხოური უნივერსიტეტის, კერძოდ, ნიდერლანდების რედფორდის, საფრანგეთის სორბონის და სტრასბურგის უნივერსიტეტების ქიმიის დარგის პროგრამებთან. პროგრამის განვითარებისათვის, მნიშვნელოვანია საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გაზიარება, ანალოგიურ პროგრამებთან დადარება, რაც დაეხმარება პროგრამას თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისობაში მოსაყვანად. პროგრამის პაკეტში წარმოდგენილი ანალოგი პროგრამების ლინკებიდან ზოგიერთი არ იხსნებოდა და ზოგ შემთხვევაში ვერ ხდებოდა ახსნა, რა კრიტერიუმებით მოხდა პროგრამების შერჩევა. თუმცა დაწესებულებამ ვიზიტის მიმდინარეობისას დამატებით წარმოგვიდგინა ანალოგი პროგრამების ჩამონათვალი. ამ შემთხვევაშიც საჭიროა შესაბამისი ანალიზი - რა კრიტერიუმებით იქნა შერჩეული წარმოდგენილი პროგრამები და როგორ მოხდება მონიტორინგი და დადარება ამ პროგრამებთან. პროგრამის ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის გაუმჯობესება დაწესებულების მიერ იდენტიფიცირებულია გასაუმჯობესებელ მხარედ. პროგრამას ამ მიმართულებით გაუმჯობესების შესაძლებლობები რეალურად აქვს.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 15 ივნისის №37 დადგენილება „ბსუ-ს აკადემიური უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების უზრუნველყოფის წესის დამტკიცების შესახებ“;
- ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 29 ივნისის № 46 დადგენილებით დამტკიცებული „ბსუ-ს აკადემიური და მოწვეული პერსონალის საქმიანობის შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ“;
- პერსონალის თვითშეფასების ელექტრონული სისტემა იხ. www.apa.bsu.edu.ge
- ბსუ-ს ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის კვლევები, გამოკითხვები;
- ინტერვიუს შედეგები.

რეკომენდაციები:

- პროგრამის შედეგების, ანალოგი პროგრამების ანალიზის და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გამოყენებით დაიგეგმოს პროგრამის განვითარების ღონისძიებები.

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

-

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
 მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
 ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
 არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები	√			

თანდართული დოკუმენტაცია (არსებობის შემთხვევაში)

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების სახელწოდება:

სსიპ ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის სახელწოდება, საფეხური:

საბაკალავრო პროგრამა „ქიმია“, პირველი საფეხური

დასკვნის გვერდების რაოდენობა: 42

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტები	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
1. საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა		√		

2. სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა		✓		
3. სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა	✓			
4. სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა	✓			
5. სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები	✓			

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის თავმჯდომარის

ინგა ბოჭოიძე

სახელი, გვარი,

ხელმოწერა

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის წევრ(ებ)ი

ინგა ლომიძე

სახელი, გვარი,

ხელმოწერა

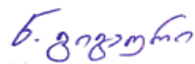
თამთა ცხოვრებაძე

სახელი, გვარი,

ხელმოწერა

ნიკა გიგაური

სახელი, გვარი,

ხელმოწერა